

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

URZĄD STATYSTYCZNY W KATOWICACH
STATISTICAL OFFICE IN KATOWICE

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO RACHUNKI REGIONALNE W 2007 R.

**GROSS DOMESTIC PRODUCT
REGIONAL ACCOUNTS IN 2007**

Rok XIII

ISSN 1733-8638

Katowice 2009

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Zero (0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do klasyfikacji PKD 2004; ich pełne nazwy podano w uwagach metodycznych do publikacji na str. 11. <i>categories of applied classification PKD 2004 are presented in abbreviated form; their full names are given in the methodological notes to the publication on page 18.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc
thous.	=	thousand
mln	=	milion <i>million</i>
zł	=	złoty
zł	=	złoty
cd.	=	ciąg dalszy
cont.	=	<i>continued</i>
dok.	=	dokończenie
cont.	=	<i>continued</i>
PKB	=	produkt krajowy brutto
GDP	=	<i>gross domestic product</i>
tabl.	=	tablica <i>table</i>
m. st.	=	miasto stołeczne <i>capital city</i>
m.	=	miasto <i>city</i>
pkt proc.	=	punkt procentowy
pp	=	<i>percentage point</i>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing CSO data please indicate source

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website
www.stat.gov.pl

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

Urząd Statystyczny w Katowicach
Centralny Ośrodek Rachunków Regionalnych
Statistical Office in Katowice
Centre for Regional Accounts

kierujący
supervisor

Dorota Doniec – kierownik

zespół
team

Anna Bacik, Natalia Baron,
Aleksandra Bartoń, Ewa Byrczek
Iwona Jaźwińska, Agnieszka Matys,
Barbara Nowok, Małgorzata Piotrowska,
Małgorzata Szczygieł

konsultacja
consultation

Maria Jeznach – dyrektor Departamentu
Rachunków Narodowych GUS

Projekt okładki
Cover design

Dorota Doniec, Agnieszka Kaim

Zdjęcia *Photos*

Tomasz Czaja, Marek Czasnojęć, Wiesław Krajewski, Janusz Moczulski,
Lidia Ostafin, Alicja Pawłowska-Pal

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu kolejne wydanie publikacji pt. „**Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2007 r.**”. Opracowanie zawiera informacje statystyczne dotyczące podstawowych kategorii makroekonomicznych obliczanych w rachunkach regionalnych.

W tablicach przedstawiono wyniki obliczeń produktu krajowego brutto i jego elementów oraz dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju regionów (NTS 1) i województw (NTS 2), jak również podstawowe kategorie makroekonomiczne w układzie podregionów (NTS 3).

Spełniając oczekiwania odbiorców danych statystycznych poszerzony został zakres prezentowanych wskaźników makroekonomicznych obliczanych w rachunkach regionalnych. Po raz pierwszy publikowane są wskaźniki realnego wzrostu produktu krajowego brutto oraz dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw. W publikacji po raz pierwszy zamieszczono dane o nakładach brutto na środki trwałe w układzie województw jako dane uzupełniające.

W porównaniu do poprzedniej edycji publikacji zmieniono sposób grupowania danych o wartości dodanej brutto według rodzajów działalności w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004), zarówno w przekroju województw, jak i podregionów. Dane zostały zaprezentowane według 6 grup rodzajów działalności obejmujących sekcje PKD 2004.

Ponadto w aneksie zamieszczone zostały dane o produkcie krajowym brutto i wartości dodanej brutto według grup rodzajów działalności za lata 1999-2007 w przekroju 66 podregionów – obowiązującym od 1 stycznia 2008 r., stanowiące porównywalne szeregi czasowe.

Informacje statystyczne uzupełnione zostały zestawem definicji podstawowych pojęć stosowanych w rachunkach narodowych i regionalnych, analizą zmian w strukturze gospodarki województw w latach 2000-2007 oraz mapami i wykresami odzwierciedlającymi terytorialne zróżnicowanie wybranych kategorii makroekonomicznych.

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cennym źródłem informacji o poziomie i dynamice rozwoju gospodarczego regionów, województw i podregionów do prowadzenia analiz ekonomicznych oraz narzędziem wspierającym procesy podejmowania decyzji w obszarze polityki regionalnej oraz monitorowania zmian zachodzących w strukturze gospodarki w ujęciu przestrzennym.

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

prof. dr hab. Józef Oleński

Warszawa, październik 2009 r.

PREFACE

*I would like to present the successive publication “**Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2007**”. The elaboration contains statistical information concerning basic macroeconomic categories calculated in the regional accounts.*

The results of calculations of gross domestic product and its elements and gross disposable income in the households sector by regions (NUTS 1) and voivodships (NUTS 2) as well as basic macroeconomic categories by subregions (NUTS 3) are presented in the tables.

Meeting the needs of statistical data users, the range of presented macroeconomic indicators calculated in regional accounts was extended. For the first time real growth indicators of gross domestic product as well as gross disposable income in the households sector by voivodships are published. In the publication for the first time data on gross fixed capital formation by voivodships were inserted.

In comparison with previous edition of the publication the way of grouping gross value added data by kind of activity, according to the Polish Classification of Activities (PKD 2004) was changed, both by voivodships and by subregions. Data were presented according to 6 kind of activity groups covering PKD 2004 sections.

Moreover, data on gross domestic product and gross value added by kind of activity groups for the years 1999-2007 and by 66 subregions – obligatory since 1 January 2008, constituting comparable time series, are presented in the annex.

The statistical information was supplemented by a set of main definitions used in the national and regional accounts, analysis of changes in kind-of-activity structure of voivodships' economies in the years 2000-2007 as well as maps and graphs reflecting territorial differentiation of selected macroeconomic categories.

I hope that the publication will constitute a valuable source of information on the level and dynamics of economic development of regions, voivodships and subregions for conducting economic analyses and it will also be a tool supporting processes of decision making in the field of regional policy as well as monitoring of changes in structure of economy by territorial breakdown.

President
Central Statistical Office

Prof. Józef Oleński, Ph.D.

Warsaw, October 2009

SPIS TREŚCI

	Strona
Przedmowa	3
Uwagi metodyczne	9
Produkt krajowy brutto	23
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności	27
Dochody gospodarstw domowych	33
Podsumowanie	37

SPIS TABLIC

	Numer	Strona
Ważniejsze dane o regionach – 2006, 2007	1	55
Produkt krajowy brutto według województw (ceny bieżące) – 2006, 2007	2	58
Dynamika produktu krajowego brutto według województw (ceny stałe) – 2004-2007	3	59
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i województw (ceny bieżące) – 2006, 2007	4	60
Wartość dodana brutto na 1 pracującego według rodzajów działalności i województw (ceny bieżące) – 2006, 2007	5	64
Wartość dodana brutto według sektorów instytucjonalnych i województw (ceny bieżące) – 2006, 2007	6	67
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów według województw (ceny bieżące) – 2006, 2007	7	71
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych według województw – 2006, 2007	8	75
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych według województw – 2001-2007	9	77
Pracujący w gospodarce narodowej według rodzajów działalności i województw – 2006, 2007 ...	10	78
Wartość brutto środków trwałych według rodzajów działalności i województw (bieżące ceny ewidencyjne) – 2006, 2007	11	82
Nakłady brutto na środki trwałe według rodzajów działalności i województw (ceny bieżące) – 2006, 2007	12	86
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym według województw w 2007 r.	13	90
Produkt krajowy brutto według podregionów (ceny bieżące) – 2006, 2007	14	92
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące) – 2006, 2007	15	96
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące) – 2006, 2007	16	100
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym według podregionów w 2007 r.	17	125
Aneks		
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) według podregionów w latach 1999-2007	18	138
Wartość dodana brutto (ceny bieżące) według rodzajów działalności i podregionów w latach 1999-2007	19	152

SPIIS WYKRESÓW I MAP

Strona

Udział województw w tworzeniu produktu krajowego brutto – 2000, 2007	23
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2007 r.	25
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności w latach 2000-2007	27
Zmiany udziału handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007	28
Zmiany udziału przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007	29
Zmiany udziału pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007	30
Zmiany udziału pozostałej działalności usługowej w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007	30
Zmiany udziału budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007	31
Zmiany udziału rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa; rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007	32
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – 2000, 2006, 2007	33
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w 2007 r.	36
Regiony, województwa i podregiony według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych obowiązującej od 1 stycznia 2008 r.	54-55
Produkt krajowy brutto według regionów i województw w 2007 r. (ceny bieżące)	54-55
Udział regionów i województw w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2007 r. (ceny bieżące)	54-55
Produkt krajowy brutto według województw w 2007 r.	54-55
Dynamika produktu krajowego brutto według województw (ceny stałe) – 2006, 2007	54-55
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw w 2007 r. (ceny bieżące)	54-55
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju (ceny bieżące) – 2000, 2007	54-55
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej i województw – 2000, 2006	54-55
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i województw w 2007 r. (ceny bieżące)	54-55
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według województw w 2007 r.	54-55
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według województw – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju – 2000, 2007	54-55
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych według województw – 2006, 2007	54-55
Struktura nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych według województw w 2007 r.	54-55
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów w 2007 r. (ceny bieżące)	54-55

CONTENTS

	Page
Preface	4
Methodological notes	16
Gross domestic product	39
Gross value added by kind of activity	43
Income of households	49
Summary	53

LIST OF TABLES

	Number	Page
Major data on regions – 2006, 2007	1	55
Gross domestic product by voivodships (current prices) – 2006, 2007	2	58
Indices of gross domestic product by voivodships (constant prices) – 2004-2007	3	59
Gross value added by kind of activity and voivodships (current prices) – 2006, 2007	4	60
Gross value added per 1 employed person by kind of activity and voivodships (current prices) – 2006, 2007	5	64
Gross value added by institutional sectors and voivodships (current prices) – 2006, 2007	6	67
Basic elements of production account and generation of income account by voivodships (current prices) – 2006, 2007	7	71
Nominal income in the households sector by voivodships – 2006, 2007	8	75
Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships – 2001-2007	9	77
Employed persons in the national economy by kind of activity and voivodships – 2006, 2007	10	78
Gross value of fixed assets by kind of activity and voivodships (current book-keeping prices) – 2006, 2007	11	82
Gross fixed capital formation by kind of activity and voivodships (current prices) – 2006, 2007	12	86
Population in working and non-working age by voivodships in 2007	13	90
Gross domestic product by subregions (current prices) – 2006, 2007	14	92
Gross domestic product per capita by subregions (current prices) – 2006, 2007	15	96
Gross value added by kind of activity and subregions (current prices) – 2006, 2007	16	100
Population in working and non-working age by subregions in 2007	17	125
Annex		
Gross domestic product (current prices) by subregions in the years 1999-2007	18	138
Gross value added (current prices) by kind of activity and subregions in the years 1999-2007	19	152

LIST OF GRAPHS AND MAPS

	Page
Share of voivodships in the generation of gross domestic product – 2000, 2007	39
Gross domestic product per capita in 2007	41
Structure of gross value added by kind of activity in the years 2000-2007	43
Changes of share of trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication in generating voivodships gross value added in 2000-2007	44
Changes of share of industry in generating voivodships gross value added in 2000-2007	45
Changes of share of financial intermediation; real estate, renting and business activities in generating voivodships gross value added in 2000-2007	46
Changes of share of other service activities in generating voivodships gross value added in 2000-2007	46
Changes of share of construction in generating voivodships gross value added in 2000-2007	47
Changes of share of agriculture, hunting and forestry; fishing in generating voivodships gross value added in 2000-2007	48
Gross nominal disposable income in the households sector – 2000, 2006, 2007	49
Gross nominal disposable income in the households sector per capita in 2007	52
Regions, voivodships and subregions by Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes obligatory from 1 January 2008	54-55
Gross domestic product by regions and voivodships in 2007 (current prices)	54-55
Share of regions and voivodships in the generation of gross domestic product in 2007 (current prices)	54-55
Gross domestic product by voivodships in 2007	54-55
Indices of gross domestic product by voivodships (constant prices) – 2006, 2007	54-55
Gross domestic product per capita by voivodships in 2007 (current prices)	54-55
Gross domestic product per capita by voivodships – relative deviations from the country average value (current prices) – 2000, 2007	54-55
Gross domestic product per capita at purchasing power parity by voivodships – 2000, 2006	54-55
Gross value added by kind of activity and voivodships in 2007 (current prices)	54-55
Gross nominal disposable income in the households sector per capita by voivodships in 2007	54-55
Gross nominal disposable income in the households sector per capita by voivodships – relative deviations from the country average value – 2000, 2007	54-55
Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships – 2006, 2007	54-55
Structure of gross nominal disposable income in the households sector by voivodships in 2007	54-55
Gross domestic product per capita by subregions in 2007 (current prices)	54-55

UWAGI METODYCZNE

Publikacja zawiera wyniki obliczeń regionalnego produktu krajowego brutto i jego elementów za 2007 rok dla 6 regionów stanowiących jednostki 1 poziomu, 16 województw – jednostki 2 poziomu oraz dla 66 podregionów – jednostki 3 poziomu według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), która została opracowana na podstawie *Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)* obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21.06.2003 r., z późn. zm.). Dane w układzie 66 podregionów, wprowadzonym do Nomenklatury NTS Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573), zestawiono zgodnie ze stanem obowiązującym od 1 I 2008 r.

W niniejszej publikacji po raz pierwszy prezentowane są szeregi czasowe wskaźników dynamiki produktu krajowego brutto w cenach stałych według województw za lata 2004-2007 oraz realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych za lata 2001-2007.

Prezentowane w publikacji kategorie makroekonomiczne obliczane w rachunkach regionalnych opracowano zgodnie z zasadami polskich rachunków narodowych oraz zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

Dane za 2006 rok dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych według województw zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji dochodów z tytułu własności (w tym wartości odsetek) oraz różnych transferów bieżących.

Publikacja zawiera aneks, w którym zamieszczono tablice z przeliczonymi danymi dotyczącymi produktu krajowego brutto i wartości dodanej brutto według grup rodzajów działalności w przekroju 66 podregionów za lata 1999-2007, stanowiącymi porównywalne szeregi czasowe.

Dane prezentowane w niniejszej publikacji uwzględniają szacunek rozmiarów *szarej gospodarki* dla:

- zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności) oraz z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni),
- osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

Szacunek *szarej gospodarki* dotyczy produkcji ukrytej, która obejmuje:

- zaniżanie efektów działalności przez podmioty gospodarcze zarejestrowane,
- uchylanie się od płacenia podatku od towarów i usług (tzw. VAT fraud),
- działalność gospodarczą nierejestrowaną, prowadzoną na własny rachunek.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

Podstawą obliczeń produktu krajowego brutto w cenach stałych są dane dla kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w cenach bieżących według województw. Obliczenia prowadzone są oddzielnie dla pięciu krajowych sektorów instytucjonalnych. Stosowana jest metoda podwójnej deflacji – przeliczane są na ceny stałe poszczególne elementy produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego, a wartość dodana brutto jest obliczana jako różnica między produkcją globalną i zużyciem pośrednim. W przypadku sektora instytucji rządowych i samorządowych na ceny stałe przeliczane są poszczególne elementy wartości dodanej brutto, tj. nadwyżka operacyjna brutto, koszty związane z zatrudnieniem, podatki od producentów oraz amortyzacja. Do przeliczeń wykorzystywane są wskaźniki cen obliczone na poziomie województw (m.in. wskaźniki cen bazowych produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2004, wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu – COICOP) lub wskaźniki cen dostępne tylko na poziomie kraju (m.in. wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych według działów Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług – PKWiU 2004, wskaźniki cen skupu produkcji rolniczej).

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

W publikacji oprócz danych dotyczących produktu krajowego brutto i jego elementów zaprezentowano także dane uzupełniające, pomocne w analizach zróżnicowania potencjału społecznego i ekonomicznego regionów, województw i podregionów. Dane te dotyczą wartości brutto środków trwałych, nakładów brutto na środki trwałe oraz pracujących w gospodarce narodowej i ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku.

Grupowanie danych z rachunków regionalnych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004) zostało dokonane *metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności*, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

Dane o liczbie pracujących według województw pogrupowano według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracowników.

Dane dotyczące pracujących (tablice: 1 i 10) oraz wartości dodanej brutto na 1 pracującego (tablice: 1 i 5) w latach 2006-2007 opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Podziału środków trwałych według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004) w układzie województw dokonano *metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności*.

Podziału nakładów brutto na środki trwałe według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Do przeliczeń określonych kategorii makroekonomicznych na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej – stan w dniu 30 VI dla lat 2000-2007 oraz stan w dniu 31 XII dla 1999 roku, a do przeliczeń na 1 pracującego – przeciętną w roku liczbę pracujących.

Dane na 1 mieszkańca za lata 2000-2007 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Dane według rodzajów działalności zostały obliczone zgodnie z **Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2004)**, opracowaną na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT – *"Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1"*. Dane w niniejszej publikacji zostały zaprezentowane według następujących grup rodzajów działalności obejmujących kilka sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004):

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo – sekcje: "Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", "Rybactwo",
- przemysł – sekcje: "Górnictwo", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę",
- budownictwo – sekcja "Budownictwo",
- handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność – sekcje: "Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego", "Hotele i restauracje", "Transport, gospodarka magazynowa i łączność",
- pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm – sekcje: "Pośrednictwo finansowe", "Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej",
- pozostała działalność usługowa – sekcje: "Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne", "Edukacja", "Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", "Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała", "Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników".

Unia Europejska (UE27) obejmuje kraje: Austrię, Belgię, Danię, Finlandię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Irlandię, Luksemburg, Niderlandy, Niemcy, Portugalię, Szwecję, Wielką Brytanię i Włochy, od 1 V 2004 r.: Cypr, Estonię, Litwę, Łotwę, Malte, Polskę, Republikę Czeską, Słowację, Słowenię i Węgry oraz od 1 I 2007 r.: Bułgarię i Rumunię.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

W tablicach mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) na ogółem wynikające z automatycznych zaokrągleń.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Jednostka instytucjonalna jest podstawową jednostką klasyfikacyjną w systemie rachunków narodowych. Jest to podmiot prowadzący działalność produkcyjną, posiadający autonomię w podejmowaniu decyzji w zakresie swojej działalności oraz prowadzący pełny zestaw rachunków.

Sektory instytucjonalne są to grupy działających na terenie kraju jednostek instytucjonalnych, różniące się typami zachowań, realizujące odmienne cele ekonomiczne oraz pełniące różne funkcje w procesie produkcji i podziału. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce

narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

Suma jednostek instytucjonalnych wchodzących w skład pięciu krajowych sektorów instytucjonalnych tworzy całą gospodarkę narodową.

Rachunek produkcji obejmuje transakcje związane z działalnością produkcyjną. Po stronie przychodów uwzględnia się produkcję globalną (wartość wytworzonych wyrobów i usług), po stronie rozchodów – zużycie pośrednie (wartość wyrobów i usług zużytych w procesie produkcji). Pozycją bilansującą jest wartość dodana brutto.

Rachunek tworzenia dochodów przedstawia powstawanie dochodów, które są bezpośrednio związane z procesem produkcji. Przychodem jest wartość dodana brutto, która jest pozycją bilansującą rachunek produkcji. Po stronie rozchodów występują koszty związane z zatrudnieniem oraz podatki od producentów pomniejszone o dotacje dla producentów. Pozycją zamykającą jest nadwyżka operacyjna brutto (w sektorze gospodarstw domowych *dochód mieszany brutto*).

Rachunek podziału pierwotnego dochodów obrazuje podział dochodów powstałych w procesie produkcji pomiędzy sektorami instytucjonalnymi. Pozycją bilansującą są dochody pierwotne brutto.

Rachunek podziału wtórnego dochodów przedstawia sposób powstawania dochodów do dyspozycji brutto. Pozycją otwierającą – po stronie przychodów – są dochody pierwotne brutto. Podział dochodów pierwotnych brutto dokonuje się w wyniku przepływów pieniężnych pomiędzy jednostkami i sektorami instytucjonalnymi. Dochody pierwotne brutto korygowane są o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące. Pozycją zamykającą są dochody do dyspozycji brutto, które przeznaczone są na finansowanie spożycia i oszczędności brutto.

Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto, surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Zgodnie z zaleceniami Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT, w obliczeniach rachunków regionalnych przyjęto zasadę regionalizacji PKB proporcjonalnie do wartości dodanej brutto wytwarzanej w województwach i podregionach.

Kategoria **podatków od produktów** obejmuje następujące podatki:

- podatek od towarów i usług VAT (od produktów krajowych i z importu),
- podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzwspólnotowo),
- cła,
- podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych).

Koszty związane z zatrudnieniem są to płatności dokonywane przez pracodawcę na rzecz pracowników w zamian za świadczoną przez nich pracę. Na koszty związane z zatrudnieniem składają się: wynagrodzenia (powiększone o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płacone przez pracowników), składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy oraz inne koszty związane z zatrudnieniem (np. nagrody, stypendia fundowane oraz premie niezaliczone do wynagrodzeń, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, diety delegacji służbowych, diety poselskie i senatorskie).

Nadwyżka operacyjna brutto określa nadwyżkę lub deficyt powstające w wyniku procesu produkcji przed uwzględnieniem dochodów z tytułu własności. Uzyskuje się ją po odjęciu od wartości dodanej brutto kosztów związanych z zatrudnieniem i podatków od producentów oraz dodaniu dotacji dla producentów. W sektorze gospodarstw domowych jest ona *dochodem mieszanym brutto*.

Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dane o **pracujących**¹ dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

Do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy,
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych (o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha), na indywidualnych działkach rolnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych,
 - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów),
- członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych),
- duchownych wszystkich wyznań pełniących obowiązki duszpasterskie.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII nie zaliczono osób pracujących w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących wyłącznie na własne potrzeby oraz w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.

Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątku o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok. Do środków trwałych zalicza się również drogi

¹ Bez pracujących w szarej gospodarce.

publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe), spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r.

Nakłady brutto na środki trwałe są to nakłady, które zwiększają wartość majątku trwałego (w tym także przyrost inwentarza żywego – stada podstawowego), przeznaczone na rzeczowe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz remonty środków trwałych. Do nakładów brutto na środki trwałe nie zalicza się nakładów będących pierwszym wyposażeniem inwestycji oraz odsetek od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, a dla kobiet 18-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

Parytety siły nabywczej (Purchasing Power Parities – PPP) są to współczynniki walutowe odzwierciedlające realną siłę nabywczą waluty danego kraju w relacji do średniej umownej waluty porównywanych krajów, tj. jednostki **standardowej siły nabywczej** (Purchasing Power Standard – PPS). Wyrażenie PKB i jego głównych elementów we wspólnej umownej walucie, poprzez eliminację różnic cen, umożliwia bezpośrednie porównanie wolumenów PKB wszystkich krajów uczestniczących w badaniu.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca został obliczony na poziomie województw (NTS 2) jako suma wartości bezwzględnych różnic między wojewódzkimi a krajową wartością PKB na 1 mieszkańca, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych województw, wyrażona w procentach krajowego PKB na 1 mieszkańca.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych jest obliczany w oparciu o wyniki badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, wykorzystywanych do opracowania systemu wag. Przy obliczaniu wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych stosowana jest Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu, zaadaptowana na potrzeby Zharmonizowanych Wskaźników Cen Konsumpcyjnych (COICOP/HICP). Wskaźnik cen obliczany jest według formuły Laspeyres'a, przy zastosowaniu wag z roku poprzedzającego rok badany.

METHODOLOGICAL NOTES

The publication contains the results of calculations of regional gross domestic product and its elements for 2007 by 6 regions and 16 voivodships as well as 66 subregions, corresponding to 1, 2 and 3 level of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union in accordance with Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21.06.2003, with later amendments). Data for 66 subregions, implemented by the Regulation of Council of Ministers of 14 November 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573), were compiled as of 1 I 2008.

In this publication for the first time data series of gross domestic product indices at constant prices by voivodships for the years 2004-2007 as well as gross real disposable income in the households sector for the years 2001-2007 are presented.

Macroeconomic data presented in the publication are calculated in the regional accounts according to the principles of the Polish national accounts as well as recommendations of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

Data for the year 2006 concerning nominal income in the households sector by voivodships have been changed with reference to data published in previous edition of the publication. Changes result from data verification in the national accounts including property income updating (together with interest value) as well as other current transfers.

The publication comprises an annex, including tables with recalculated data on gross domestic product and gross value added by kind-of-activity groups and by 66 subregions in the years 1999-2007, constituting comparable time series.

Data presented in this publication include the estimate of scale of the hidden economy for:

- registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership) as well as employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives),
- natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

The estimation of the *hidden economy* concerns the concealed production that includes:

- lowered effects of activities by registered economic units,
- value added tax evasion,
- non-registered economic activity conducted on own account.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

Data for categories of production account and generation of income account at current prices by voivodships are the basis for calculation of gross domestic product at constant prices. Calculations are conducted separately for five institutional sectors. Method of double deflation is applied – particular elements of gross output and intermediate consumption are recalculated from current prices to constant prices, gross value added is calculated as a difference between gross output and intermediate consumption. In case of general government sector separate elements of gross value added, i.e. gross operating surplus, compensation of employees, taxes on production as well as depreciation are calculated at constant prices. For recalculation price indices calculated at the voivodships level (including basis price indices of sold production of industry by sections and divisions of Polish Classification of Activities – PKD 2004, price indices of consumer goods and services by groups of Classification of Individual Consumption by Purpose – COICOP) or price indices available only at the national level (including producers price indices of industrial products by divisions of Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2004, price indices of agricultural products procurement are applied.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

In the publication apart from data concerning gross domestic product and its elements, there are also presented additional data that can be helpful in preparing analyses of differentiation of social and economic potential of regions, voivodships and subregions. The data concern gross value of fixed assets, gross fixed capital formation as well as employment in the national economy and population according to economic age groups.

Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2004) was conducted applying the *local kind-of-activity unit method*, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

Data on employed persons by voivodships were grouped according to factual (constant) place of work.

Data concerning employed persons (tables 1 and 10) as well as gross value added per 1 employed person (tables 1 and 5) in the years 2006-2007 are given including in the calculations of persons employed on private farms in agriculture the results of the 2002 Population and Housing Census and Agricultural Census.

The division of fixed assets according to sections of Polish Classification of Activities (PKD 2004) and by voivodships was made applying the *local kind-of-activity unit method*.

The division of gross fixed capital formation by voivodships was made on the basis of actual localisation of investment.

When computing per capita data, the population – as of 30 VI was adopted for the years 2000-2007 as well as the population as of 31 XII for the year 1999, whereas computing per 1 employed person – average number of employed persons was applied.

Data per capita for the years 2000-2007 were calculated on the basis of number of population, which considered the results of the 2002 Population and Housing Census.

Data by kind of activity were calculated in accordance with the **Polish Classification of Activities (PKD 2004)** compiled on the basis of Statistical Office of the European Communities EUROSTAT publication *"Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1"*. Data in this publication are presented according to the following kind-of-activity groups, covering a few sections of the Polish Classification of Activities (PKD 2004):

- agriculture, hunting and forestry; fishing – sections: "Agriculture, hunting and forestry", "Fishing",
- industry – sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water supply",
- construction – section "Construction",
- trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication – sections: "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods", "Hotels and restaurants", "Transport, storage and communication",
- financial intermediation; real estate, renting and business activities – sections: "Financial intermediation", "Real estate, renting and business activities",
- other service activities – sections: "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Health and social work", "Other community, social and personal service activities", "Private household with employed persons".

The European Union (EU27) includes the countries: Austria, Belgium, Denmark, Finland, France, Greece, Spain, Ireland, Luxembourg, the Netherlands, Germany, Portugal, Sweden, the United Kingdom and Italy and since 1 V 2004: Cyprus, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Poland, the Czech Republic, Slovakia, Slovenia and Hungary as well as since 1 I 2007: Bulgaria and Romania.

Relative numbers (indices, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Single-base price indices were calculated applying chain-link methodology.

There is a possibility of some discrepancies in the addition of data for total items in the tables (expressed in absolute as well as relative numbers) due to the electronic method of data processing.

BASIC CONCEPTS

The institutional unit is a basic classification unit in the system of national accounts. The institutional unit is a unit conducting manufacturing activities, characterised by a decision-making autonomy in the field of its activities and keeping a complete set of accounts.

Institutional sectors are groups of institutional units conducting activities on the territory of the country, differing in their economic behaviour, realising separate economic purposes and having different functions in the process of production and distribution. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of

activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
- general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,
- households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organisations.

The sum of institutional units grouped in five national institutional sectors composes the entire national economy.

Production account includes transactions connected with production activity. It is composed of gross output (value of manufactured goods and services) on the side of resources and of intermediate consumption (value of goods and services consumed in the production process) on the side of uses. Gross value added is the balancing item of this account.

Generation of income account presents the formation of income, which is directly connected with the production process. The balancing item of the production account, i.e., gross value added is on the resources side of this account. On the uses side there are compensation of employees as well as taxes on production less subsidies. Gross operating surplus is a closing item of this account (in the households sector – *gross mixed income*).

Allocation of primary income account presents the distribution of income resulting from production process among institutional sectors. The balancing item of this account is gross primary income.

Secondary distribution of income account presents the way of creation of gross disposable income. The opening item on the side of resources is gross primary income. The distribution of gross primary income is accomplished through monetary flows between units and institutional sectors. Gross primary income is corrected by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers. Gross disposable income, which is the closing item of this account, is designated for final consumption expenditures and gross savings.

Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms, raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business etc.) Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e., jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

According to recommendations of Statistical Office of the European Communities EUROSTAT, the principle of regionalization of GDP proportionally to gross value added generated in the voivodships as well as the subregions was adopted in calculations.

The category of **taxes on products** comprises the following taxes:

- VAT on goods and services (domestic and imported),
- excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired products),
- duties,
- taxes on certain services (e.g., gambling and betting).

Compensation of employees is payments paid by employers to employees in return for work done by latter. Compensation of employees comprises wages and salaries (increased by contributions to compulsory social and health security paid by employees), contributions to compulsory social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund as well as other costs connected with employment (e.g., awards, funded scholarships as well as bonuses not included in wages and salaries, company social benefit fund, traveling allowances, parliamentary allowances).

Gross operating surplus defines the surplus or deficit created as a result of the production process before including the property income. It is calculated as a result of subtraction between gross value added and compensation of employees as well as taxes on production less subsidies on production. In the households sector it is *gross mixed income*.

Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Data regarding **employment**¹ concern persons performing work providing earnings or income. Employment includes:

- employees hired on the basis of employment,
- employers and own-account workers, i.e.:
 - owners, co-owners and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land,
 - owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- outworkers,
- agents (including contributing family workers and persons employed by agents),
- members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives),
- clergy fulfilling priestly obligations.

Employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII do not include persons employed on farms with the area of more than 1 ha of agricultural land producing only for their own needs as well as on farms with the area of up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing only or mainly for their own needs.

Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year. Fixed assets also include public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings,

¹ Excluding persons working in the *hidden economy*.

meliorations, water structures, land, livestock (basic herd), co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 XII is understood as:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation before 1 I 1995 – the value of replacement prices of September 1994,
- within the scope of fixed assets designated for exploitation after 1 I 1995 – the purchasing or manufacturing prices,
- in units applying International Accounting Standards (IAS) implemented in 1 I 2005 – revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995.

Gross fixed capital formation are expenditures increasing the value of tangible fixed assets (including increase in livestock – basic herd), designated for tangible fixed assets, intangible fixed assets as well as for renovation of fixed assets. These expenditures do not include initial investments and interest on investment credits and loans for the period of investment realization.

The **working age** population refers to the population in age of ability to work. It refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. The **non-working age** population is defined as the **pre-working age** population, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age** population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

Purchasing Power Parities (PPP) are currency converters reflecting real purchasing power of currency of a given country in relation to the average conventional currency of compared countries, i.e., the unit of **Purchasing Power Standard (PPS)**. The expression of GDP and its main elements in the common conventional currency, by elimination of the price differences, enables direct comparison of GDP volumes of all countries taking part in the survey.

Indicator of dispersion (diversity measure) of regional GDP per capita was calculated at voivodships' level (NUTS 2) as a sum of the absolute differences between voivodships' and national GDP per inhabitant, weighted with the share of population in particular voivodships and expressed in percent of the national GDP per inhabitant.

Price index of consumer goods and services is calculated on the basis of the results of surveys on prices of consumer goods and services on the retail market, surveys on households budgets, providing data on average expenditures on consumer goods and services; these data are then used for compilation of a weight system. For the calculation of price index of consumer goods and services Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP) adapted for the use of Harmonized Indices of Consumer Prices (HICP) is applied. Price index is calculated according to the Laspeyres formula by applying weights from the year preceding the reference year.

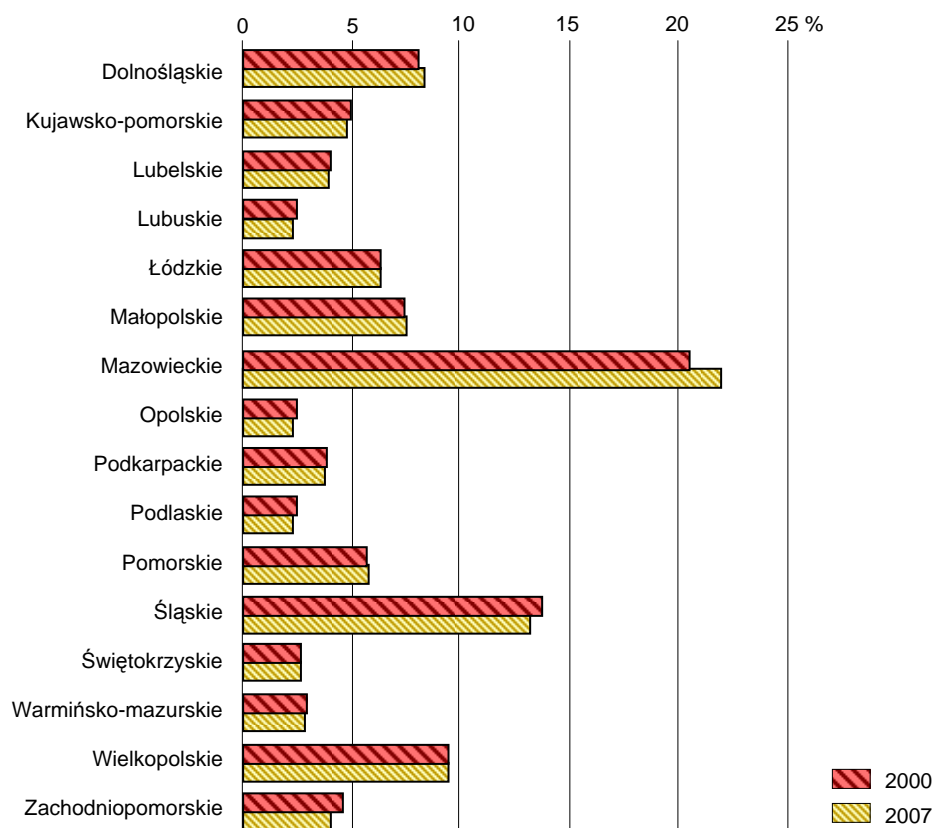
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

W 2007 roku wartość wytworzonego **produktu krajowego brutto** wyniosła 1176737 mln zł. W porównaniu do 2006 roku była w cenach bieżących wyższa o 11,0%, a w cenach stałych o 6,8%. W przekroju województw realny wzrost PKB był zróżnicowany od 1,0% w województwie małopolskim do 9,5% w województwie dolnośląskim. W porównaniu z rokiem 2005 najwyższy wzrost wolumenu PKB odnotowano w województwie śląskim (o 20,0%), a najniższy w województwie małopolskim (o 5,5%), wobec 13,4% dla kraju ogółem.

W latach 2004-2007 średnie roczne tempo wzrostu produktu krajowego brutto kształtowało się na poziomie 5,5% (w cenach stałych). W omawianym okresie najszybciej wzrastała z roku na rok wartość PKB w województwie mazowieckim – o 7,3%, a najwolniej w województwie warmińsko-mazurskim – o 2,9%. Tempo wzrostu PKB przewyższające średnią krajową – oprócz województwa mazowieckiego – odnotowano także w województwach: pomorskim i lubuskim (6,3%), kujawsko-pomorskim (5,7%) oraz wielkopolskim i podkarpackim (5,6%). Natomiast w województwie śląskim tempo wzrostu PKB kształtowało się na poziomie średniej krajowej.

W latach 2000-2007 pogłębiły się dysproporcje w poziomie produktu krajowego brutto w województwach. Udziały poszczególnych województw w generowaniu produktu krajowego brutto były wyraźnie zróżnicowane – w 2007 roku od 2,3% w województwach: opolskim, podlaskim i lubuskim do 21,7% w województwie mazowieckim (w 2000 roku od 2,4% w województwach: opolskim, lubuskim i podlaskim do 20,2% w województwie mazowieckim). W porównaniu do 2000 roku pogorszyła się relacja pomiędzy województwami charakteryzującymi się największym i najmniejszym udziałem w tworzeniu produktu krajowego brutto – wartość PKB wytworzonego w województwie mazowieckim była w 2000 roku prawie 9-krotnie wyższa niż w województwie opolskim, a w 2007 roku prawie 10-krotnie wyższa.

Udział województw w tworzeniu produktu krajowego brutto

W omawianym okresie cztery województwa – mazowieckie, dolnośląskie, małopolskie i pomorskie – zwiększyły swoje udziały w tworzeniu produktu krajowego brutto, udziały trzech województw nie zmieniły się (łódzkie, świętokrzyskie i wielkopolskie), a pozostałych dziewięciu województw zmniejszyły się.

Polską gospodarkę charakteryzuje koncentracja generowania produktu krajowego brutto w kilku województwach. W czołówce województw o największych udziałach w tworzeniu produktu krajowego brutto w latach 2000-2007 niezmiennie pozostawały dwa województwa: mazowieckie i śląskie, wytwarzające razem w kolejnych latach omawianego okresu ponad 1/3 krajowej wartości PKB. W 2007 roku wymienione województwa wypracowały łącznie 34,7% krajowej wartości produktu krajowego brutto (w 2000 roku – 33,7%), skupiając na swoim terenie 28,4% ogółu pracujących w gospodarce narodowej. Zwiększenie się udziału tych województw nastąpiło wyłącznie za sprawą wzrostu udziału województwa mazowieckiego – z 20,2% w roku 2000 do 21,7% w 2007 roku. Natomiast udział województwa śląskiego zmniejszył się z 13,5% w 2000 roku do 13,0% w roku 2007. W porównaniu do 2006 roku udział województwa mazowieckiego zwiększył się o 0,1 punktu procentowego, a województwa śląskiego utrzymał się na tym samym poziomie.

W latach 2000-2007 w grupie województw z największymi udziałami w generowaniu produktu krajowego brutto, oprócz mazowieckiego i śląskiego, były także województwa: wielkopolskie, dolnośląskie i małopolskie, zajmujące w każdym z omawianych lat te same lokaty. W 2007 roku jednostki prowadzące działalność w wymienionych pięciu województwach, w których pracowało 53,5% ogółu pracujących w gospodarce narodowej, wytworzyły w sumie 59,6% krajowej wartości PKB (w 2000 roku – 58,2%).

Stała była również grupa województw, dla których w kolejnych latach omawianego okresu odnotowano najniższe udziały w tworzeniu produktu krajowego brutto (3% i mniej każde) – były to województwa: opolskie, podlaskie, lubuskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie. Łączny udział tych województw w generowaniu produktu krajowego brutto, w których w 2007 roku pracowało 14,2% ogółu pracujących w gospodarce narodowej, zmniejszył się z 12,7% w 2000 roku do 12,3% w roku 2007.

Przeciętny poziom **produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca** dla Polski w 2007 roku wyniósł 30873 zł (w 2000 roku – 19458 zł, a w 2006 roku – 27799 zł). W ujęciu realnym był on w porównaniu do 2006 roku wyższy o 6,8%, a do 2005 roku – o 13,5%. W przekroju województw PKB na 1 mieszkańca był realnie wyższy niż w 2006 roku od 0,8% w województwie małopolskim do 9,7% w województwach: dolnośląskim i śląskim. W porównaniu z 2005 rokiem największy realny wzrost PKB na 1 mieszkańca odnotowano dla województwa śląskiego (o 20,9%), a najmniejszy dla województwa małopolskiego (o 5,1%).

W przekroju województw poziom PKB na 1 mieszkańca w 2007 roku był znacznie zróżnicowany. W latach 2000-2007 rozbieżności w PKB na 1 mieszkańca pomiędzy województwami zwiększyły się. Świadczy o tym wzrost wskaźnika dyspersji PKB na 1 mieszkańca² obliczonego na poziomie województw – w 2000 roku wynosił 17,4%, a w 2007 roku 19,9%.

Najwyższy poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w 2007 roku odnotowano w województwie mazowieckim – 49415 zł, przekraczający przeciętną w kraju o 60,1% (w 2000 roku – o 51,0%, a w 2006 roku – o 59,7%). W 2007 roku drugą lokatę pod względem wysokości produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca zajęło województwo dolnośląskie (podobnie jak w 2006 roku).

² Patrz uwagi metodyczne na str. 15

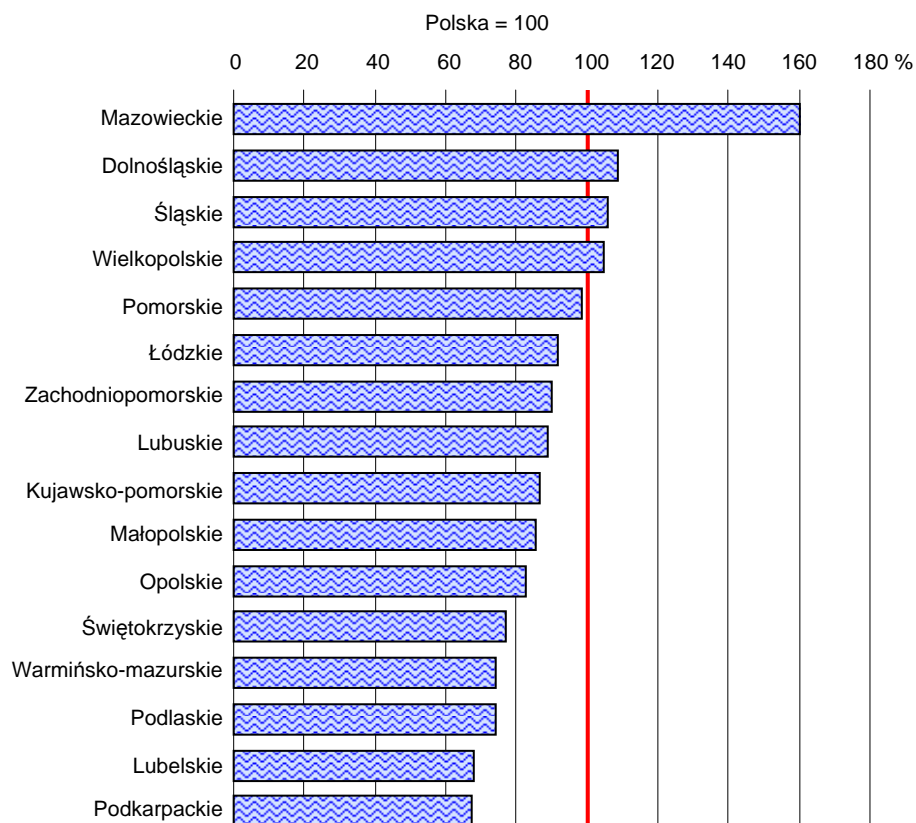
Relacja do średniej krajowej dla województwa dolnośląskiego była już znacznie mniej korzystna – wartość PKB na 1 mieszkańca w 2007 roku wyniosła 33567 zł, przewyższając przeciętną dla kraju o 8,7% (w 2000 roku o 3,9%, a w 2006 roku – o 7,0%). W 2007 roku poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca przekraczający przeciętną w kraju odnotowano również w województwach: śląskim – 106,1% średniej krajowej (w 2000 roku – 107,7%, a w 2006 roku – 106,1%) oraz w województwie wielkopolskim – 104,5% średniej krajowej (w 2000 roku – 106,5%, a w 2006 roku – 105,3%).

Niski poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w latach 2000-2007 utrzymywał się w województwach: podkarpackim, lubelskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim – w kolejnych latach nieznacznie zmieniały się tylko ich lokaty. W 2007 roku wartość produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca kształtowała się w tych województwach na poziomie od 67,5% do 76,9% średniej krajowej (w 2000 roku od 69,8% do 78,3%, a w 2006 roku od 67,6% do 76,0%).

Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w pozostałych 7 województwach w 2007 roku kształtował się również na poziomie poniżej przeciętnej wartości w kraju – wynosił od 82,9% do 98,5% średniej krajowej (w 2000 roku od 84,4% do 101,7%, a w 2006 roku od 80,4% do 98,5%).

Najniższy poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w 2007 roku odnotowany w województwie podkarpackim stanowił 42,2% poziomu tego miernika najlepszego pod tym względem województwa mazowieckiego. W porównaniu do 2000 roku relacja ta pogorszyła się – najniższy poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca województwa podkarpackiego stanowił w 2000 roku 46,2% wartości PKB na 1 mieszkańca województwa mazowieckiego.

Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2007 r.

W 2006 roku w krajach Unii Europejskiej w poszczególnych regionach NUTS 2 poziom PKB na 1 mieszkańca wyrażony we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS) kształtował się od 24,7% średniej UE (UE27) w regionie Nord-Est (Rumunia) do 335,9% średniej UE dla regionu Inner London (Wielka Brytania).

Wartość PKB na 1 mieszkańca poniżej 75% średniej UE odnotowano w 2006 roku w 68 regionach poziomu NUTS 2. W grupie tej znalazło się 15 polskich województw, a tylko PKB na 1 mieszkańca województwa mazowieckiego przekroczył tę granicę, osiągając poziom 83,6% średniej UE. Pięć polskich województw – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie i świętokrzyskie – zajmowało pozycje na końcu listy regionów o najniższym poziomie PKB na 1 mieszkańca w Unii Europejskiej (poniżej 40% średniej UE). Oprócz polskich województw w grupie tej było również 5 z 6 regionów Bułgarii oraz 6 z 8 regionów Rumunii. Poniższe zestawienie przedstawia poziom PKB na 1 mieszkańca w relacji do średniej UE dla Polski oraz poszczególnych województw w latach 2000-2006:

Województwa	Produkt krajowy brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS ³						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	UE27 = 100						
Mazowieckie	72,9	74,4	74,5	76,0	77,1	81,3	83,6
Dolnośląskie	50,1	48,2	49,8	50,0	51,5	53,0	56,0
Śląskie	52,0	51,1	52,6	53,2	56,9	55,4	55,5
Wielkopolskie	51,4	50,4	50,1	51,2	54,4	54,9	55,1
Polska	48,3	47,6	48,3	48,9	50,6	51,3	52,3
Pomorskie	47,9	46,6	48,2	48,1	49,4	50,4	51,5
Łódzkie	43,4	42,9	44,1	45,1	46,6	47,2	48,0
Zachodniopomorskie	49,1	47,3	47,4	46,3	47,0	47,7	47,7
Lubuskie	43,5	42,1	42,4	42,3	45,2	46,3	46,5
Kujawsko-pomorskie	44,1	43,6	44,0	43,8	45,2	44,8	45,7
Małopolskie	42,0	40,0	41,3	42,0	43,2	43,8	45,4
Opolskie	40,7	38,8	39,0	38,8	43,5	42,5	42,1
Świętokrzyskie	37,4	36,2	37,2	38,2	39,1	38,4	39,8
Warmińsko-mazurskie	37,8	36,1	36,8	38,6	39,3	39,3	39,5
Podlaskie	36,3	36,9	37,3	37,1	37,8	38,0	38,4
Podkarpackie	33,7	33,5	33,8	34,6	35,3	35,4	35,8
Lubelskie	33,8	33,8	34,0	34,5	35,1	35,1	35,3

Źródło: Eurostat – Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich, Internet <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

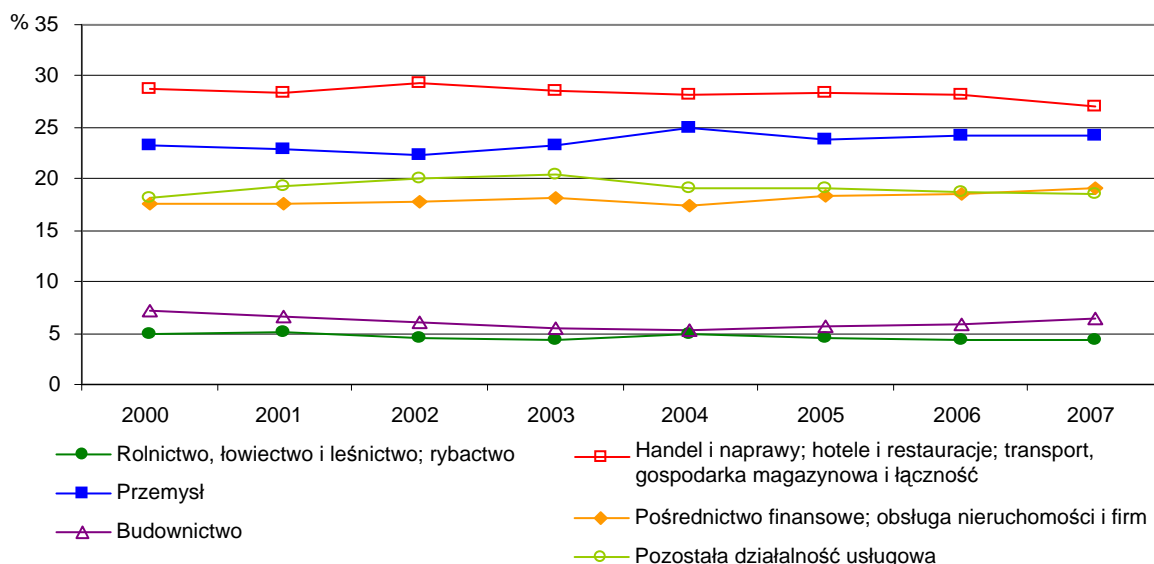
W czołówce europejskich regionów o najwyższym poziomie PKB na 1 mieszkańca, oprócz Inner London (Wielka Brytania), znajdowały się także regiony: Luxembourg (Luksemburg) – 267,1% średniej UE, Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Belgia) – 233,3% średniej UE i Hamburg (Niemcy) – 199,7% średniej UE. Natomiast najniższy poziom PKB na 1 mieszkańca odnotowano w następujących regionach: Nord-Est (Rumunia) – 24,7% średniej UE, Severozapaden (Bułgaria) – 25,4% średniej UE, Severen tsentralen (Bułgaria) – 26,9% średniej UE oraz Yuzhen tsentralen (Bułgaria) – 27,8% średniej UE.

³ Patrz uwagi metodyczne na str. 15

WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

W gospodarce kraju w latach 2000-2007 największy udział w generowaniu wartości dodanej brutto osiągały jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności, a najmniejszy jednostki w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie oraz rybactwie.

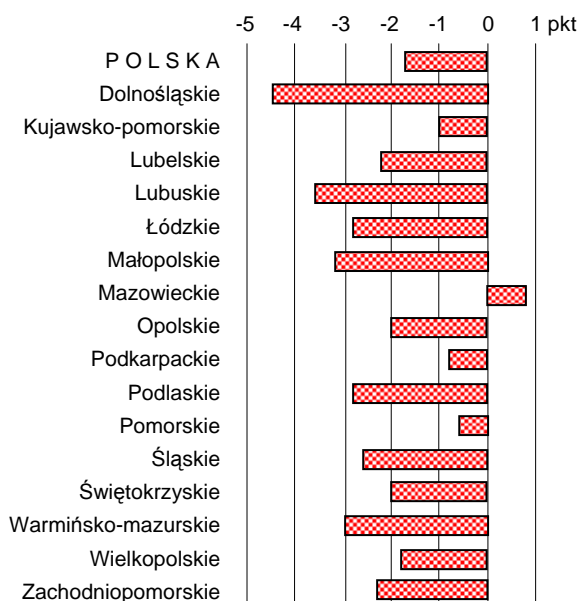
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności w latach 2000-2007

Jednostki prowadzące działalność w zakresie **handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności** w 2007 roku wypracowały 27,1% krajowej wartości dodanej brutto – mniej o 1,1 pkt proc. niż w 2006 roku oraz o 1,7 pkt proc. w porównaniu do 2000 roku. W poszczególnych województwach udział tych jednostek w generowaniu wartości dodanej brutto w 2007 roku kształtował się na poziomie od 23,0% w województwie dolnośląskim do 30,2% w województwie mazowieckim (w 2000 roku od 25,5% w województwie opolskim do 32,0% w województwie zachodniopomorskim). W 2007 roku wyższym odsetkiem handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności niż przeciętna w kraju – oprócz województwa mazowieckiego – charakteryzowały się także województwa: zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, małopolskie oraz świętokrzyskie. Województwa o udziałach jednostek handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczających średnią krajową przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Województwa	Udział handlu i napraw; hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej i łączności w tworzeniu wartości dodanej brutto		
	2000	2006	2007
Polska	28,8	28,2	27,1
<i>Województwo = 100</i>			
Mazowieckie	29,4	31,7	30,2
Zachodniopomorskie	32,0	30,5	29,7
Pomorskie	28,2	28,4	27,6
Kujawsko-pomorskie	28,3	28,4	27,3
Małopolskie	30,5	28,4	27,3
Świętokrzyskie	29,2	29,6	27,2

Zmiany udziału handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007

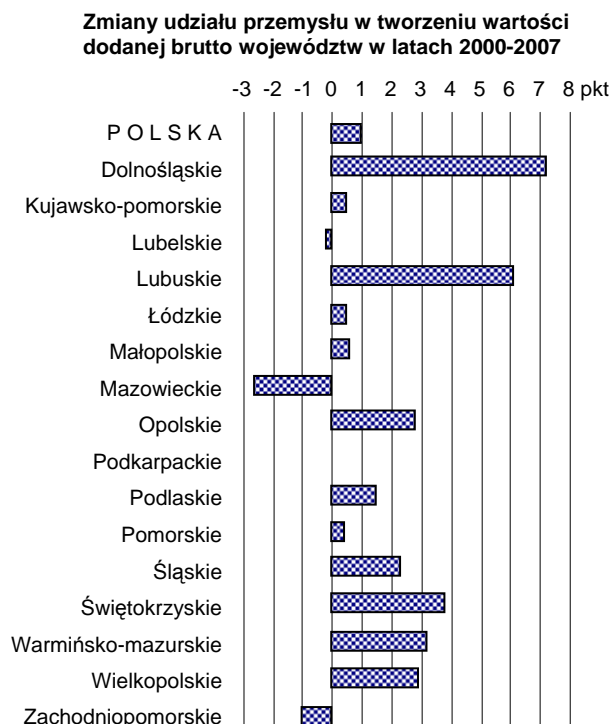
W porównaniu do 2006 roku spadek udziału jednostek prowadzących działalność w handlu i naprawach; hotelach i restauracjach oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności wystąpił w 15 województwach – od 0,7 pkt proc. w województwach: podlaskim i śląskim do 2,4 pkt proc. w województwie świętokrzyskim, a w województwie wielkopolskim udział tych jednostek utrzymał się na tym samym poziomie. W porównaniu do 2000 roku również wystąpił spadek udziału handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności w 15 województwach – największy w województwach: dolnośląskim i lubuskim

(odpowiednio o 4,5 i 3,6 pkt proc.), a tylko w województwie mazowieckim odnotowano wzrost udziału tych jednostek o 0,8 pkt proc.

W 2007 roku jednostki prowadzące działalność w **przemysle** wytworzyły 24,3% krajowej wartości dodanej brutto. W porównaniu do 2006 roku wystąpił wzrost udziału przemysłu w generowaniu wartości dodanej brutto o 0,1 pkt proc., a w stosunku do 2000 roku o 1,0 pkt proc. W przekroju województw w 2007 roku odnotowano znaczne zróżnicowanie udziału przemysłu – od 15,6% w województwie mazowieckim do 32,9% w województwie dolnośląskim (w 2000 roku od 18,2% w województwie mazowieckim do 30,1% w województwie śląskim). Poniżej zestawiono województwa, w których udział jednostek przemysłowych w tworzeniu wartości dodanej brutto przewyższał przeciętną w kraju:

Województwa	Udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto		
	2000	2006	2007
Polska	23,3	24,2	24,3
<i>Województwo = 100</i>			
Dolnośląskie	25,7	32,0	32,9
Śląskie	30,1	32,8	32,4
Opolskie	26,4	27,7	29,2
Lubuskie	22,9	28,4	29,0
Wielkopolskie	24,2	27,3	27,1
Podkarpackie	26,7	26,8	26,7
Świętokrzyskie	22,6	24,2	26,4
Łódzkie	25,7	25,8	26,2
Kujawsko-pomorskie	24,3	24,1	24,8

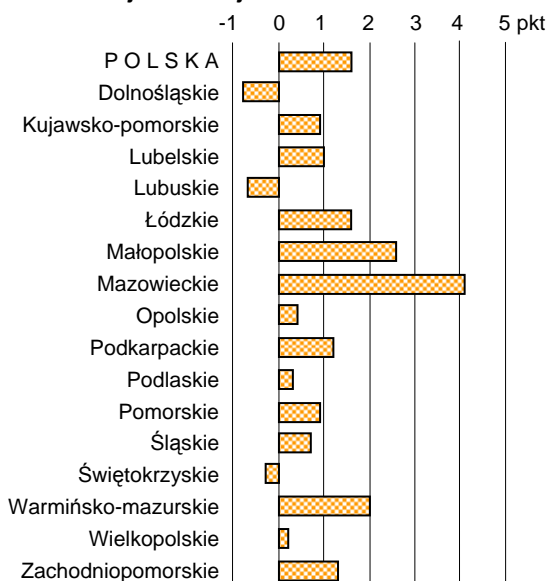
W porównaniu do 2006 roku odnotowano spadek udziału przemysłu w 5 województwach: mazowieckim – o 1,0 pkt proc., śląskim – o 0,4 pkt proc., wielkopolskim – o 0,2 pkt proc. oraz lubelskim i podkarpackim – o 0,1 pkt proc. W pozostałych województwach odnotowano wzrost udziału jednostek przemysłowych – od 0,1 pkt proc. w województwie małopolskim do 2,2 pkt proc. w województwie świętokrzyskim. W porównaniu z 2000 rokiem spadek udziału jednostek przemysłowych wystąpił w 3 województwach: mazowieckim – o 2,6 pkt proc., zachodniopomorskim – o 1,0 pkt proc. i lubelskim – o 0,2 pkt proc., a w województwie podkarpackim udział tych jednostek nie zmienił się. Natomiast w pozostałych województwach odnotowano wzrost udziału przemysłu, przy czym największy w województwach: dolnośląskim – o 7,2 pkt proc. oraz lubuskim – o 6,1 pkt proc.

Jednostki prowadzące działalność w **pośrednictwie finansowym; obsłudze nieruchomości i firm** w 2007 roku wypracowały 19,2% krajowej wartości dodanej brutto – więcej o 0,6 pkt proc. niż w 2006 roku oraz o 1,6 pkt proc. w porównaniu z 2000 rokiem. W poszczególnych województwach udział jednostek pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm w tworzeniu wartości dodanej brutto w 2007 roku kształtował się na poziomie od 12,6% w województwie świętokrzyskim do 28,2% w województwie mazowieckim (w 2000 roku od 12,9% w województwach: podkarpackim i świętokrzyskim do 24,1% w województwie mazowieckim). Województwa o udziałach pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczających średnią krajową przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Województwa	Udział pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm w tworzeniu wartości dodanej brutto		
	2000	2006	2007
Polska	17,6	18,6	19,2
<i>Województwo = 100</i>			
Mazowieckie	24,1	26,3	28,2
Pomorskie	18,8	19,6	19,7

Zmiany udziału pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007

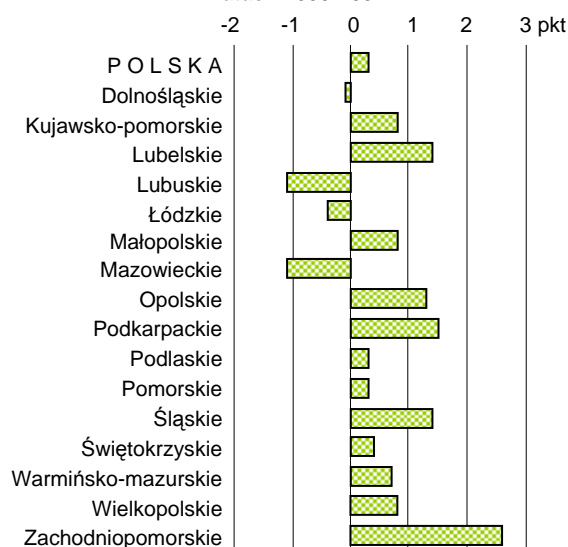
w pozostałych województwach wystąpił spadek udziału tych jednostek – o 0,8 pkt proc. w dolnośląskim, o 0,7 pkt proc. w lubuskim oraz o 0,3 pkt proc. w świętokrzyskim.

W 2007 roku jednostki prowadzące **pozostałą działalność usługową** wypracowały 18,5% krajowej wartości dodanej brutto – mniej o 0,3 pkt proc. niż w 2006 roku oraz więcej o 0,3 pkt proc. w porównaniu z 2000 rokiem. Największy udział pozostałej działalności usługowej w 2007 roku charakteryzował województwo lubelskie – 24,1%, a najmniejszy województwo śląskie – 15,9% (w 2000 roku najwyższy udział odnotowano w województwie podlaskim – 22,9%, a najniższy w województwie śląskim – 14,5%). W 2007 roku tylko w 5 województwach odnotowano udziały pozostałej działalności usługowej poniżej średniej krajowej – w grupie tych województw, oprócz śląskiego, były także województwa: wielkopolskie, mazowieckie, dolnośląskie i łódzkie (odpowiednio 16,7%, 16,9%, 17,6% i 18,2%).

W porównaniu do 2006 roku spadek udziału jednostek prowadzących pozostałą działalność usługową wystąpił w 14 województwach – od 0,1 pkt proc. w województwach: warmińsko-mazurskim i wielkopolskim do 0,9 pkt proc. w województwie podlaskim. Wzrost udziału tych jednostek odnotowano tylko w województwie mazowieckim (o 0,1 pkt proc.), a udział województwa podkarpackiego nie zmienił się. W porównaniu do 2000 roku odnotowano spadek udziału pozostałej działalności usługowej w 4 województwach: lubuskim i mazowieckim – o 1,1 pkt proc., łódzkim – o 0,4 pkt proc. oraz dolnośląskim – o 0,1 pkt proc. W pozostałych województwach odnotowano wzrost udziału pozostałej działalności usługowej – największy w województwie zachodniopomorskim (o 2,6 pkt proc.).

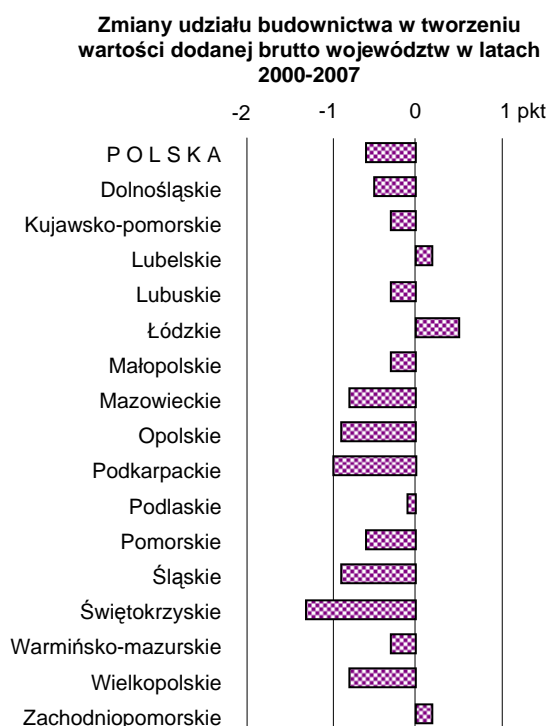
W przekroju województw w porównaniu do 2006 roku w 3 województwach wystąpił spadek udziału jednostek pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm – opolskim (o 0,4 pkt proc.), podlaskim (o 0,3 pkt proc.) oraz świętokrzyskim (o 0,2 pkt proc.). W 12 województwach odnotowano wzrost udziału pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm, przy czym największy w województwie mazowieckim – o 1,9 pkt proc., a udział województwa lubuskiego nie zmienił się. W porównaniu z 2000 rokiem w 13 województwach odnotowano wzrost udziału jednostek pośrednictwa finansowego; obsługi nieruchomości i firm – od 0,2 pkt proc. w województwie wielkopolskim do 4,1 pkt proc. w województwie mazowieckim. Natomiast

Zmiany udziału pozostałej działalności usługowej w tworzeniu wartości dodanej brutto województw w latach 2000-2007

Jednostki prowadzące działalność w **budownictwie** w 2007 roku wytworzyły 6,5% krajowej wartości dodanej brutto – o 0,6 pkt proc. więcej niż w 2006 roku oraz o 0,6 pkt proc. mniej w porównaniu do 2000 roku. W przekroju województw w 2007 roku udział jednostek budowlanych w generowaniu wartości dodanej brutto kształtował się na poziomie od 5,4% w województwie mazowieckim do 7,5% w województwie małopolskim (w 2000 roku od 5,6% w województwie łódzkim do 8,5% w województwie świętokrzyskim). Poniższe zestawienie przedstawia województwa, w których udział budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczał średnią krajową:

Województwa	Udział budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto		
	2000	2006	2007
Polska	7,1	5,9	6,5
<i>Województwo = 100</i>			
Małopolskie	7,8	6,8	7,5
Zachodniopomorskie	7,1	6,7	7,3
Świętokrzyskie	8,5	6,5	7,2
Pomorskie	7,8	6,7	7,2
Wielkopolskie	7,9	6,7	7,1
Opolskie	8,0	6,2	7,1
Kujawsko-pomorskie	7,2	6,2	6,9
Śląskie	7,7	6,2	6,8
Dolnośląskie	7,1	5,9	6,6
Lubelskie	6,4	5,9	6,6

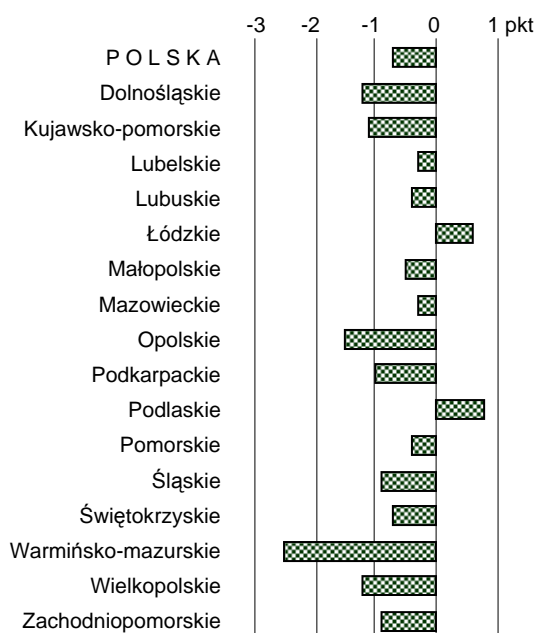
W przekroju województw w porównaniu do 2006 roku we wszystkich województwach odnotowano wzrost udziału jednostek budowlanych, przy czym największy w województwie opolskim – o 0,9 pkt proc. W porównaniu do 2000 roku w 13 województwach wystąpił spadek udziału budownictwa – największy w województwie świętokrzyskim (o 1,3 pkt proc.), a w pozostałych województwach odnotowano wzrost udziału jednostek budowlanych – łódzkim o 0,5 pkt proc. oraz lubelskim i zachodniopomorskim o 0,2 pkt proc.

Udział rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa oraz rybactwa w generowaniu krajowej wartości dodanej brutto w 2007 roku wyniósł 4,3% (podobnie jak w 2006 roku). W porównaniu do 2000 roku wystąpił spadek udziału jednostek rolniczych o 0,7 pkt proc. W poszczególnych województwach udziały jednostek rolniczych były znacznie zróżnicowane – w 2007 roku od 1,1% w województwie śląskim do 10,7% w województwie podlaskim (w 2000 roku od 2,0% w województwie śląskim do 10,3% w województwie warmińsko-mazurskim). Poniżej zestawiono województwa, w których udział jednostek rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa łącznie z rybactwem w tworzeniu wartości dodanej brutto przewyższał średnią krajową:

Województwa	Udział rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa; rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto		
	2000	2006	2007
Polska	5,0	4,3	4,3
<i>Województwo = 100</i>			
Podlaskie	9,9	11,6	10,7
Lubelskie	8,2	7,0	7,9
Warmińsko-mazurskie	10,3	8,2	7,8
Łódzkie	5,9	6,1	6,5
Wielkopolskie	7,7	7,1	6,5
Świętokrzyskie	7,0	6,2	6,3
Kujawsko-pomorskie	7,0	6,2	5,9
Opolskie	6,8	5,3	5,3
Lubuskie	4,8	3,9	4,4

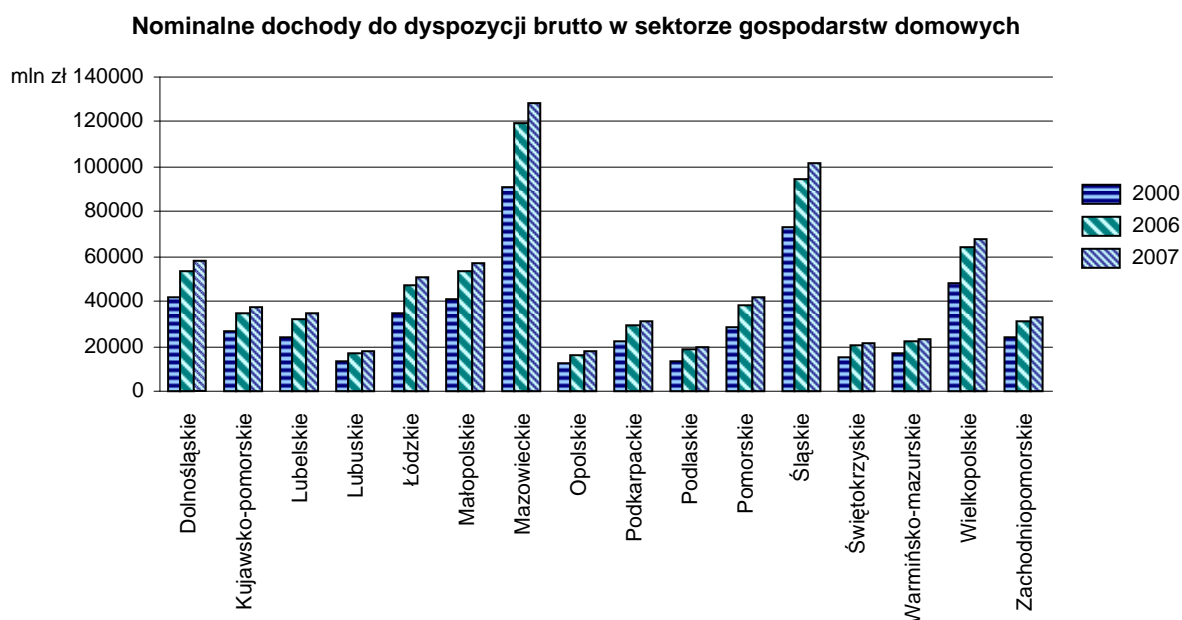
W porównaniu do 2006 roku odnotowano wzrost udziału rolnictwa w 9 województwach – od 0,1 pkt proc. w województwach: dolnośląskim, śląskim i świętokrzyskim do 0,9 pkt proc. w województwie lubelskim oraz spadek udziału jednostek rolniczych w 5 województwach – od 0,3 pkt proc. w województwach: kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim do 0,9 pkt proc. w województwie podlaskim, a w województwach: mazowieckim i opolskim udział rolnictwa nie zmienił się. W porównaniu z 2000 rokiem w 14 województwach wystąpił spadek udziału jednostek prowadzących działalność w rolnictwie – największy w województwie warmińsko-mazurskim (o 2,5 pkt proc.). Natomiast wzrost udziału rolnictwa odnotowano w województwach: podlaskim – o 0,8 pkt proc. oraz łódzkim – o 0,6 pkt proc.

**Zmiany udziału rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa;
rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto
województw w latach 2000-2007**

DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w 2007 roku wyniosły 742374 mln zł – w porównaniu do 2006 roku były wyższe o 7,1% oraz o 40,8% w porównaniu do 2000 roku. Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w 2007 roku wzrosły o 4,6% w porównaniu do 2006 roku, a do 2000 roku o 18,4%. W przekroju województw w porównaniu do 2006 roku dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych były realnie wyższe od 3,5% w województwach łódzkim i warmińsko-mazurskim do 6,8% w województwie opolskim. W porównaniu z rokiem 2000 najwyższy wzrost realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych odnotowano w województwie pomorskim (o 25,1%), a najniższy w województwie zachodniopomorskim (o 14,9%).

W latach 2000-2007 największe udziały w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w kraju odnotowano dla województw: mazowieckiego i śląskiego – w 2007 roku odpowiednio 17,3% i 13,7%. Łącznie ich udział w 2007 roku wyniósł 31,0% dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w kraju (w 2000 roku – 31,2%). W pierwszej piątce województw o największych udziałach w kraju pod względem wielkości dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych były także województwa: wielkopolskie, dolnośląskie i małopolskie. Razem wymienione województwa w 2007 roku osiągnęły 55,6% krajowej wielkości dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (w 2000 roku – 56,0%), skupiając na swoim terenie 50,9% ludności kraju. W omawianym okresie stała była grupa województw o najniższych udziałach w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w kraju (poniżej 4%) – były to województwa: opolskie, lubuskie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie. W 2007 roku, podobnie jak w 2000 roku,

ich łączny udział wyniósł 13,5% krajowej wielkości dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych. Na terenie wymienionych województw w 2007 roku mieszkało 15,4% ludności kraju. Porównanie terytorialnej struktury dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych oraz ludności przedstawia poniższe zestawienie:

Województwa	Nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych			Ludność
	2000	2006	2007	
	Polska = 100			
Mazowieckie	17,3	17,3	17,3	13,6
Śląskie	13,9	13,7	13,7	12,2
Wielkopolskie	9,1	9,2	9,2	8,9
Dolnośląskie	7,9	7,8	7,8	7,6
Małopolskie	7,8	7,7	7,6	8,6
Łódzkie	6,7	6,9	6,8	6,7
Pomorskie	5,4	5,5	5,6	5,8
Kujawsko-pomorskie	5,0	5,1	5,1	5,4
Lubelskie	4,6	4,6	4,6	5,7
Zachodniopomorskie	4,6	4,5	4,4	4,4
Podkarpackie	4,3	4,2	4,2	5,5
Warmińsko-mazurskie	3,2	3,2	3,1	3,7
Świętokrzyskie	2,9	2,9	2,9	3,3
Podlaskie	2,6	2,7	2,7	3,1
Lubuskie	2,5	2,4	2,4	2,6
Opolskie	2,3	2,3	2,4	2,7

Podstawowym elementem kształtującym dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych są dochody pierwotne brutto. Ich udział w dochodach do dyspozycji brutto (łącznie z podatkami od dochodów i majątku oraz składkami na ubezpieczenia społeczne) w 2007 roku w kraju wyniósł 79,7% (w 2000 roku – 81,2%, w 2006 roku – 79,2%). W poszczególnych województwach udziały te kształtowały się na poziomie od 75,3% w województwie lubelskim do 85,3% w województwie mazowieckim. Udziały powyżej przeciętnej w kraju odnotowano – oprócz województwa mazowieckiego – także w województwach: wielkopolskim i pomorskim (odpowiednio 81,3% i 80,6%).

W 2007 roku relacja wynagrodzeń i innych dochodów związanych z pracą najemną (łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne płaconymi przez pracowników) do dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (łącznie z podatkami od dochodów i majątku oraz składkami na ubezpieczenia społeczne) wyniosła 38,9% (w 2000 roku – 38,9%, w 2006 roku – 38,4%).

W przekroju województw relacja ta kształtowała się na poziomie od 33,4% w województwie świętokrzyskim do 45,8% w województwie mazowieckim.

Udział świadczeń społecznych innych niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz świadczenia z pomocy społecznej) w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (łącznie z podatkami od dochodów i majątku oraz składkami na ubezpieczenia społeczne) w 2007 roku w kraju wyniósł 17,3% (w 2000 roku – 17,8%, w 2006 roku – 18,2%). W poszczególnych województwach udział ten wynosił od 12,5% w województwie mazowieckim do 20,5% w województwie lubelskim.

Relacja podatków od dochodów i majątku do dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (obliczanymi łącznie z tymi podatkami oraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne) – przedstawiająca obciążenia dochodów gospodarstw domowych na rzecz sektora instytucji rządowych i samorządowych – wyniosła w 2007 roku 6,7% (w 2000 roku – 5,3%, w 2006 roku – 5,8%). W przekroju województw zróżnicowanie obciążeń dochodów gospodarstw domowych kształtowało się na poziomie od 4,8% w województwie świętokrzyskim do 9,7% w województwie mazowieckim.

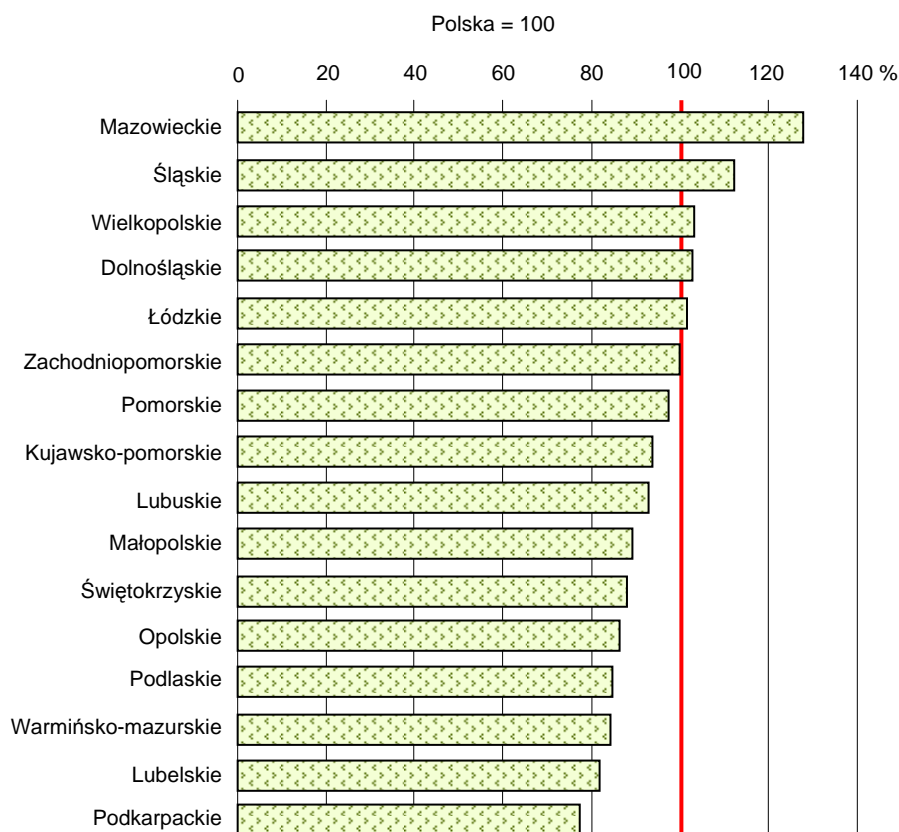
W 2007 roku **nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca** w kraju wyniosły 19477 zł – w porównaniu do 2006 roku wzrosły o 7,2%, a do 2000 roku o 41,3%. W ujęciu realnym dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w 2007 roku były wyższe w porównaniu do 2006 roku o 4,7%, a do 2000 roku – o 18,6%. W przekroju województw w porównaniu do 2006 roku realne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca wzrosły od 3,4% w województwie wielkopolskim do 7,3% w województwie opolskim. W porównaniu z 2000 rokiem największy realny wzrost dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca odnotowano dla województwa łódzkiego (o 25,6%), a najmniejszy dla województwa małopolskiego (o 14,4%).

Najwyższe nominalne dochody do dyspozycji brutto na 1 mieszkańca w latach 2000-2007 osiągnęli członkowie gospodarstw domowych w województwie mazowieckim – w 2007 roku wyniosły one 24856 zł i przewyższały o 27,6% przeciętne dochody mieszkańca kraju (w 2000 roku o 29,4%, w 2006 roku o 27,7%). W 2007 roku poziom dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej, oprócz województwa mazowieckiego, uzyskali także mieszkańcy województw: śląskiego – 112,2% (w 2000 roku 111,0%, w 2006 roku 111,7%), wielkopolskiego – 103,2% (w 2000 roku 104,4%, w 2006 roku 104,5%), dolnośląskiego – 102,6% (w 2000 roku 103,8%, w 2006 roku 102,5%) oraz łódzkiego – 101,6% (w 2000 roku 96,8%, w 2006 roku 102,0%).

Najniższy poziom nominalnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w latach 2000-2007 odnotowano w województwie podkarpackim – w 2007 roku 14995 zł, stanowiący 77,0% średniej krajowej (w 2000 roku 77,8%, w 2006 roku 76,9%). Przeciętne dochody do dyspozycji brutto mieszkańca województwa podkarpackiego w 2007 roku stanowiły 60,3% dochodów mieszkańca województwa mazowieckiego (w 2000 roku 60,1%, w 2006 roku 60,2%). Oprócz województwa podkarpackiego, niski poziom tego miernika – poniżej 85% średniej krajowej – odnotowano również w województwach: lubelskim – 81,5% (w 2000 roku 79,9%, w 2006 roku 80,6%), warmińsko-mazurskim – 84,1% (w 2000 roku 85,4%, w 2006 roku 85,1%) oraz podlaskim – 84,7% (w 2000 roku 82,6%, w 2006 roku 85,3%).

W pozostałych 7 województwach nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca kształtowały się w 2007 roku na poziomie od 86,4% (w województwie opolskim) do 99,9% (w województwie zachodniopomorskim) średniej krajowej.

**Nominalne dochody do dyspozycji brutto
w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w 2007 r.**

PODSUMOWANIE

W przekroju województw w 2007 roku najwyższy realny wzrost produktu krajowego brutto w porównaniu do 2006 roku odnotowano w województwie dolnośląskim (o ponad 9%), a najniższy w województwie małopolskim (o 1%). Od 2004 roku najszybciej wzrastała z roku na rok wartość wolumenu PKB w województwie mazowieckim (o ponad 7%), a najwolniej w województwie warmińsko-mazurskim (o około 3%).

W latach 2000-2007 największe udziały w generowaniu PKB niezmiennie utrzymywały województwa: mazowieckie, śląskie, wielkopolskie, dolnośląskie i małopolskie. Jednostki prowadzące działalność w tych województwach wytwarzały łącznie w kolejnych latach omawianego okresu około 3/5 krajowej wartości PKB. Czołówkę tej grupy stanowiły dwa województwa: mazowieckie i śląskie, wytwarzające razem około 1/3 krajowej wartości PKB, przy czym udział województwa mazowieckiego zwiększył się, natomiast udział województwa śląskiego zmniejszył się.

W grupie województw z najniższymi udziałami w tworzeniu PKB (3% i mniej każde) w omawianym okresie pozostawały województwa: opolskie, podlaskie, lubuskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie. Ich łączny udział w generowaniu PKB zmniejszył się od 2000 roku o 0,4 pkt proc.

W porównaniu do 2000 roku pogorszyła się relacja pomiędzy województwami charakteryzującymi się największym i najmniejszym udziałem w tworzeniu produktu krajowego brutto – wartość PKB wytworzonego w województwie mazowieckim była w 2000 roku prawie 9-krotnie wyższa niż w województwie opolskim, a w 2007 roku prawie 10-krotnie wyższa.

W 2007 roku realny wzrost produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w porównaniu do 2006 roku kształtował się od blisko 1% w województwie małopolskim do prawie 10% w województwach: dolnośląskim i śląskim.

Poziom PKB na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej w 2007 roku odnotowano dla 4 województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego. Województwo mazowieckie utrzymując w latach 2000-2007 pierwszą lokatę pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca z roku na rok zwiększało dystans dzielący go od innych województw.

Niski poziom PKB na 1 mieszkańca w latach 2000-2007 utrzymywał się w województwach Polski Wschodniej: podkarpackim, lubelskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim.

Najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca uzyskany w 2007 roku w województwie mazowieckim przewyższał o ponad 60% przeciętną w kraju oraz ponad 2-krotnie wartość PKB na 1 mieszkańca województwa podkarpackiego, w którym to odnotowano najniższy jego poziom.

W porównaniu do krajów Unii Europejskiej w 2006 roku 15 polskich województw znalazło się w grupie 68 regionów poziomu NUTS 2, w których wartość PKB na 1 mieszkańca (wyrażona we wspólnej umownej walucie – PPS) nie przekraczała 75% średniej UE. Pięć polskich województw – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie i świętokrzyskie – zajmowało pozycje na końcu listy regionów o najniższym poziomie PKB na 1 mieszkańca w Unii Europejskiej (poniżej 40% średniej UE). Wartość PKB na 1 mieszkańca województwa mazowieckiego stanowiła prawie 84% średniej UE.

Zmiany w strukturze rodzajowej gospodarki województw odnotowane w 2007 roku zarówno w porównaniu z 2006 rokiem, jak również w stosunku do 2000 roku, dotyczyły spadku udziału jednostek prowadzących działalność w zakresie handlu i napraw; hoteli i restauracji oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności w generowaniu wartości dodanej brutto, a także wzrostu udziału przemysłu oraz jednostek prowadzących działalność w pośrednictwie finansowym; obsłudze nieruchomości i firm.

Nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej w 2007 roku uzyskali mieszkańcy 5 województw: mazowieckiego, śląskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego oraz łódzkiego.

W 2007 roku najwyższe nominalne dochody do dyspozycji brutto na 1 mieszkańca osiągnięte przez gospodarstwa domowe w województwie mazowieckim przewyższały o prawie 28% przeciętne dochody mieszkańca kraju oraz o około 66% dochody mieszkańca województwa podkarpackiego, w którym to odnotowano najniższy ich poziom.

Niski poziom nominalnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (poniżej 85% średniej krajowej) w 2007 roku, oprócz województwa podkarpackiego, odnotowano także w następujących województwach Polski Wschodniej: lubelskim, warmińsko-mazurskim oraz podlaskim.

W 2007 roku relacja wynagrodzeń i innych dochodów związanych z pracą najemną do dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych kształtowała się od ponad 33% w województwie świętokrzyskim do prawie 46% w województwie mazowieckim.

Udział świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz świadczeń z pomocy społecznej w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w 2007 roku wynosił od ponad 12% w województwie mazowieckim do ponad 20% w województwie lubelskim.

Zróżnicowanie obciążeń dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych podatkami od dochodów i majątku w 2007 roku wyniosło od blisko 5% w województwie świętokrzyskim do prawie 10% w województwie mazowieckim.

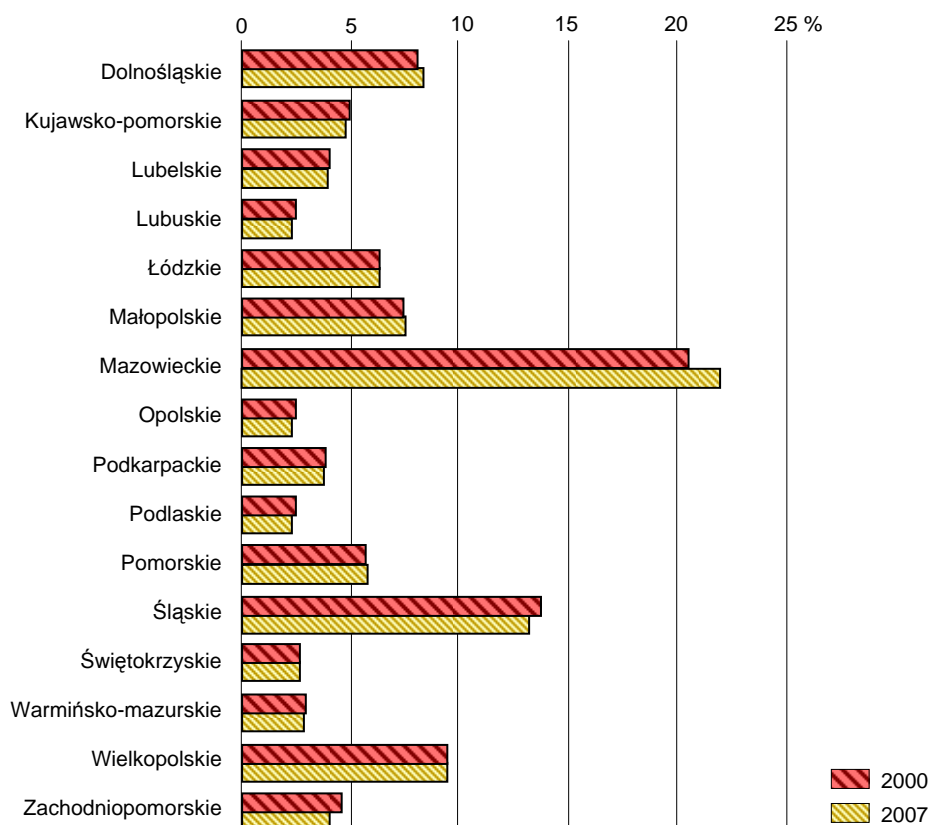
GROSS DOMESTIC PRODUCT

In 2007, the value of **gross domestic product** amounted to 1176737 million zlotys. In comparison to 2006 it grew by 11,0% at current prices and by 6,8% at constant prices. In the voivodships breakdown real growth of GDP varied from 1,0% in Małopolskie voivodship to 9,5% in Dolnośląskie voivodship. In comparison to 2005 the highest growth of GDP volume was recorded in Śląskie voivodship (by 20,0%) and the lowest was recorded in Małopolskie voivodship (by 5,5%), compared with the national growth of GDP volume – by 13,4%.

In the years 2004-2007 the average annual gross domestic product rate of growth was 5,5% (at constant prices). In the period under discussion, the fastest year-on-year growth of GDP value was observed in Mazowieckie voivodship – by 7,3%, while the slowest in Warmińsko-mazurskie voivodship – by 2,9%. Apart from Mazowieckie voivodship, the GDP rate of growth above the national average was also noted in Pomorskie and Lubuskie (6,3%), Kujawsko-pomorskie (5,7%) as well as in Wielkopolskie and Podkarpackie voivodships (5,6%). While in Śląskie voivodship GDP rate of growth was recorded at the national average level.

In the years 2000-2007, there was observed an increase of regional disparities in the level of gross domestic product between voivodships. The shares of individual voivodships in the generation of gross domestic product were clearly differentiated – in 2007, from 2,3% in Opolskie, Podlaskie and Lubuskie voivodships to 21,7% in Mazowieckie voivodship (in 2000, from 2,4% in Opolskie, Lubuskie and Podlaskie voivodships to 20,2% in Mazowieckie voivodship). Compared to 2000, the relation between voivodships characterized by the highest and the lowest share in the generation of gross domestic product deteriorated – in 2000 the value of GDP generated in Mazowieckie voivodship was almost 9 times higher than the value in Opolskie voivodship, whereas in 2007 it was almost 10 times higher than the value in Opolskie voivodship.

Share of voivodships in the generation of gross domestic product

In the period under discussion, four voivodships – Mazowieckie, Dolnośląskie, Małopolskie and Pomorskie – increased their shares in the generation of gross domestic product, the share of three voivodships did not change (Łódzkie, Świętokrzyskie and Wielkopolskie), whereas the shares of the nine remaining voivodships decreased.

Polish economy is characterized by concentration of gross domestic product contribution in a few voivodships. In the years 2000-2007, two voivodships – Mazowieckie and Śląskie – invariably were in the lead as regards shares in the generation of gross domestic product, generating jointly about 1/3 of the national value of GDP in successive years of the period under discussion. In 2007, above-mentioned voivodships jointly generated 34,7% of the national value of gross domestic product (in 2000 – 33,7%), concentrating on their territories 28,4% of the total employed persons of the national economy. The total share of these voivodships increased only as a result of growth in the share of Mazowieckie voivodship – from 20,2% in 2000 to 21,7% in 2007. At the same time, the share of Śląskie voivodship dropped from 13,5% in 2000 to 13,0% in 2007. Compared to 2006, the share of Mazowieckie voivodship grew by 0,1 percentage point while the share of Śląskie voivodship remained at the same level.

In the years 2000-2007, in the group of voivodships with the highest shares in the generation of gross domestic product, apart from Mazowieckie and Śląskie, there were also the following voivodships: Wielkopolskie, Dolnośląskie and Małopolskie, which held the same positions in successive years of the period in question. In 2007, acting in the five above-mentioned voivodships, in which worked 53,5% of the total employed persons of the national economy, jointly generated 59,6% of the national value of GDP (in 2000 – 58,2%).

The group of voivodships, for which in successive years of the period in question there were observed the lowest shares in the generation of gross domestic product (3% and less each), was also constant – these were voivodships as follows: Opolskie, Podlaskie, Lubuskie, Świętokrzyskie and Warmińsko-mazurskie. The total share of these voivodships in the generation of gross domestic product, in which worked 14,2% of the total employed persons of the national economy in 2007, decreased from 12,7% in 2000 to 12,3% in 2007.

In 2007, the average level of **gross domestic product per capita** in Poland amounted to 30873 zlotys (in 2000 – 19458 zlotys, in 2006 – 27799 zlotys). In real terms it was higher by 6,8% in comparison with 2006 and by 13,5% in comparison with 2005. In voivodships breakdown real GDP per capita in comparison with 2006 was higher by 0,8% in Małopolskie voivodship and by 9,7% in Dolnośląskie and Śląskie voivodships. Compared to 2005 the highest real growth of GDP per capita was recorded in Śląskie voivodship (by 20,9%), and the lowest in Małopolskie voivodship (by 5,1%).

In 2007, in voivodships breakdown, level of GDP per capita was considerably differentiated. In the years 2000-2007, disparities in GDP per capita between voivodships were increasing. It is shown by an increase in dispersion of GDP per capita², calculated at the voivodships level – in 2000, it came to 17,4% and in 2007, it amounted to 19,9%.

The highest level of gross domestic product per capita in 2007 was recorded in Mazowieckie voivodship – 49415 zlotys, exceeding the national average by 60,1% (in 2000 – by 51,0%, in 2006 – by 59,7%). In 2007, Dolnośląskie voivodship took the second position, taking into account gross

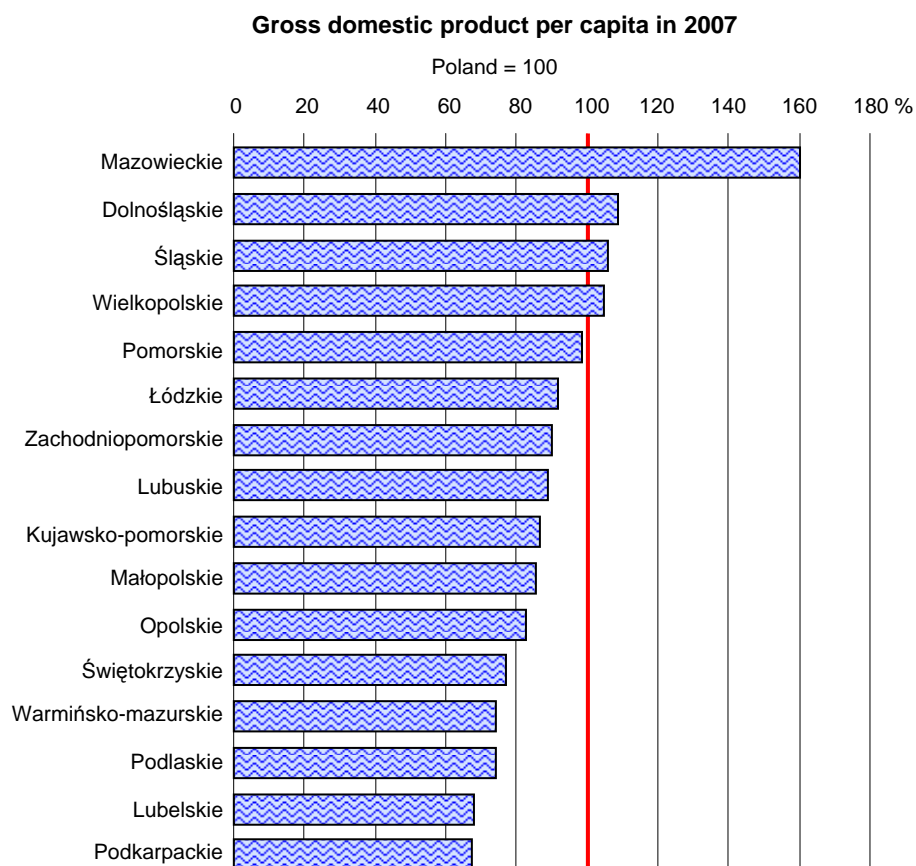
² See methodological notes on page 22.

domestic product per capita (similarly as in 2006). The relation to the national average of Dolnośląskie voivodship was considerably less favourable – in 2007, the value of GDP per capita amounted to 33567 zlotys, exceeding the national average by 8,7% (in 2000 by 3,9%, in 2006 – by 7,0%). In 2007, the level of gross domestic product per capita above the national average was also observed in the following voivodships: Śląskie – 106,1% of the national average (in 2000 – 107,7%, in 2006 – 106,1%) and Wielkopolskie – 104,5% of the national average (in 2000 – 106,5%, in 2006 – 105,3%).

A low level of gross domestic product per capita in the years 2000-2007 maintained in the following voivodships: Podkarpackie, Lubelskie, Podlaskie, Warmińsko-mazurskie and Świętokrzyskie – in successive years they only slightly changed their positions. In 2007, the value of gross domestic product per capita in these voivodships ranged from 67,5% to 76,9% of the national average (in 2000 from 69,8% to 78,3%, in 2006 from 67,6% to 76,0%).

In 2007, the gross domestic product per capita in the seven remaining voivodships was also below the national average and ranged from 82,9% to 98,5% of the national average (in 2000 from 84,4% to 101,7%, in 2006 from 80,4% to 98,5%).

In 2007, the lowest level of gross domestic product per capita, recorded in Podkarpackie voivodship, represented 42,2% of the level of this indicator for the best in this regard, Mazowieckie voivodship. Compared to 2000, this relation deteriorated – in 2000 the lowest level of gross domestic product per capita in the Podkarpackie voivodship represented 46,2% of the level achieved in the Mazowieckie voivodship.

In 2006, in NUTS 2 regions of all European Union member states GDP per capita, expressed in the common conventional currency – purchasing power standards (PPS), ranged from 24,7% of the EU27 average in the region of Nord-Est (Romania) to 335,9% of the EU average in Inner London (United Kingdom).

In 2006, the value of gross domestic product below 75% of the EU average was recorded for the 68 regions of NUTS 2 level. Among these regions there were 15 Polish voivodships and only the Mazowieckie voivodship slightly exceeded the level, whose GDP per capita was at 83,6% of the EU average. Five Polish voivodships – Lubelskie, Podkarpackie, Podlaskie, Warmińsko-mazurskie and Świętokrzyskie – were at the end of the ranking of the regions with the lowest level of GDP per capita in the European Union (below 40% of the EU average). Besides the Polish voivodships, there were 5 of 6 Bulgarian regions and 6 of 8 Romanian regions in the group. GDP per capita of Poland as well as voivodships in relation to the EU average in the years 2000-2006 is presented in the table below:

Voivodships	Gross domestic product according to purchasing power parity per capita in PPS ³						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	EU27 = 100						
Mazowieckie	72,9	74,4	74,5	76,0	77,1	81,3	83,6
Dolnośląskie	50,1	48,2	49,8	50,0	51,5	53,0	56,0
Śląskie	52,0	51,1	52,6	53,2	56,9	55,4	55,5
Wielkopolskie	51,4	50,4	50,1	51,2	54,4	54,9	55,1
Poland	48,3	47,6	48,3	48,9	50,6	51,3	52,3
Pomorskie	47,9	46,6	48,2	48,1	49,4	50,4	51,5
Łódzkie	43,4	42,9	44,1	45,1	46,6	47,2	48,0
Zachodniopomorskie	49,1	47,3	47,4	46,3	47,0	47,7	47,7
Lubuskie	43,5	42,1	42,4	42,3	45,2	46,3	46,5
Kujawsko-pomorskie	44,1	43,6	44,0	43,8	45,2	44,8	45,7
Małopolskie	42,0	40,0	41,3	42,0	43,2	43,8	45,4
Opolskie	40,7	38,8	39,0	38,8	43,5	42,5	42,1
Świętokrzyskie	37,4	36,2	37,2	38,2	39,1	38,4	39,8
Warmińsko-mazurskie	37,8	36,1	36,8	38,6	39,3	39,3	39,5
Podlaskie	36,3	36,9	37,3	37,1	37,8	38,0	38,4
Podkarpackie	33,7	33,5	33,8	34,6	35,3	35,4	35,8
Lubelskie	33,8	33,8	34,0	34,5	35,1	35,1	35,3

Source: Eurostat – Statistical Office of the European Communities, Internet <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

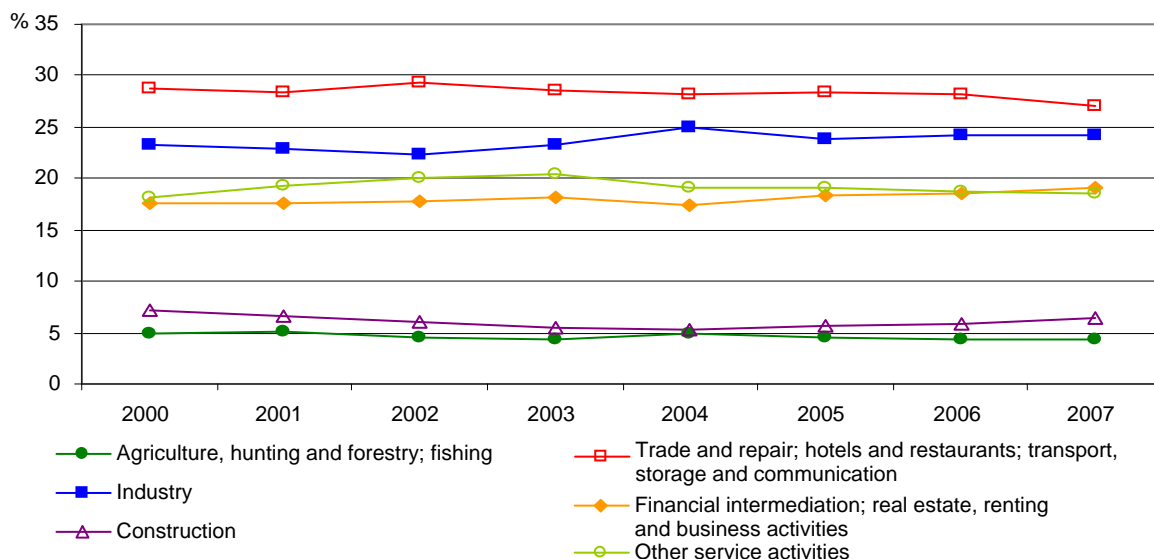
Among leading European regions with the highest level of GDP per capita recorded, apart from Inner London (United Kingdom), there were also Luxembourg (Luxembourg) – 267,1% of the EU average, Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Belgium) – 233,3% of the EU average and Hamburg (Germany) – 199,7% of the EU average. Whereas the lowest level of GDP per capita was recorded in the following regions: Nord-Est (Romania) – 24,7% of the EU average, Severozapaden (Bulgaria) – 25,4% of the EU average, Severen tsentralen (Bulgaria) – 26,9% of the EU average and Yuzhen tsentralen (Bulgaria) – 27,8% of the EU average.

³ See methodological notes on page 22.

GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY

In the years 2000-2007, at the national economy level, the highest share in generating gross value added was achieved by units engaged in trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication and the lowest share by entities engaged in agriculture, hunting and forestry; fishing.

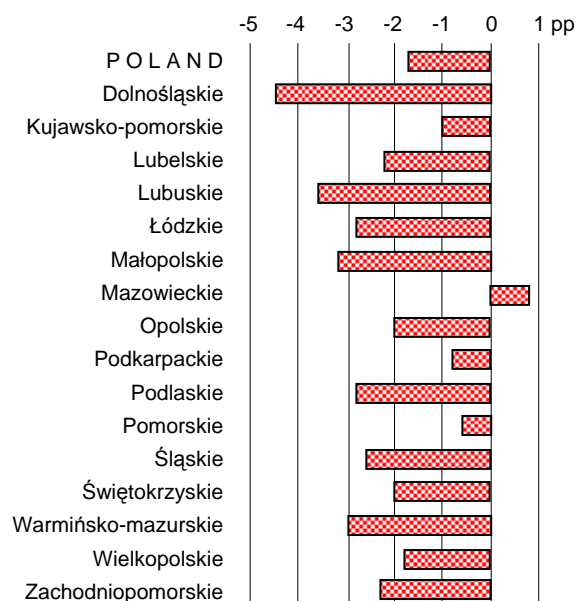
Structure of gross value added by kind of activity in the years 2000-2007

In 2007, entities engaged in activities in the area of **trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication** generated 27,1% of the national gross value added – that was by 1,1 pp less than in 2006 and by 1,7 pp less in comparison with 2000. In 2007 in the individual voivodships, the share of these entities in the generation of gross value added ranged between 23,0% in Dolnośląskie voivodship and 30,2% in Mazowieckie voivodship (in 2000 from 25,5% in Opolskie voivodship to 32,0% in Zachodniopomorskie voivodship). In 2007, the share of this group higher than the national average, apart from Mazowieckie voivodship, was also noted in the following voivodships: Zachodniopomorskie, Pomorskie, Kujawsko-pomorskie, Małopolskie, Świętokrzyskie. The voivodships with the shares of entities engaged in trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication in the generation of gross value added exceeding the national average are presented as follows:

Voivodships	Share of trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication in the generation of gross value added		
	2000	2006	2007
Poland	28,8	28,2	27,1
<i>Voivodship = 100</i>			
Mazowieckie	29,4	31,7	30,2
Zachodniopomorskie	32,0	30,5	29,7
Pomorskie	28,2	28,4	27,6
Kujawsko-pomorskie	28,3	28,4	27,3
Małopolskie	30,5	28,4	27,3
Świętokrzyskie	29,2	29,6	27,2

Changes of share of trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication in generating voivodships gross value added in 2000-2007

Compared to 2006, a decrease in the share of group entities engaged in trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication was recorded in 15 voivodships – from 0,7 pp in Podlaskie and Śląskie voivodships to 2,4 pp in Świętokrzyskie voivodship. In Wielkopolskie voivodship the share remained at the same level. In comparison with 2000 decrease in the share of trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication was also observed in 15 voivodships – the largest in Dolnośląskie and Lubuskie voivodships (by 4,5 pp and by 3,6 pp respectively) and only

in Mazowieckie voivodship an increase in the share of these entities was noticed – by 0,8 pp.

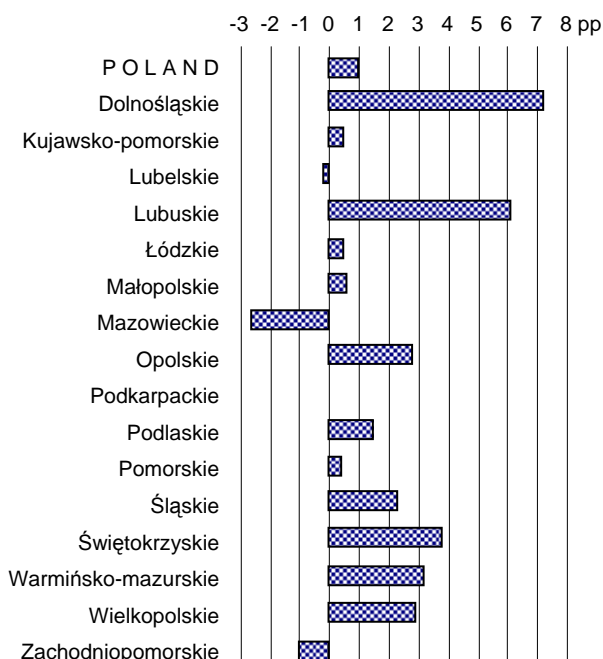
In 2007, entities engaged in **industry** generated 24,3% of the national gross value added. The share of industry in the generation of gross value added went up by 0,1 pp in comparison with 2006 and compared to 2000 by 1,0 pp. In the breakdown by voivodships in 2007, a significant differentiation of the shares of industry was recorded – the shares varied from 15,6% in Mazowieckie voivodship to 32,9% in Dolnośląskie voivodship (in 2000 from 18,2% in Mazowieckie voivodship to 30,1% in Śląskie voivodship). The voivodships with the shares of industrial entities in the generation of gross value added exceeding the national average are presented in the table below:

Voivodships	Share of industry in the generation of gross value added		
	2000	2006	2007
Poland	23,3	24,2	24,3
<i>Voivodship = 100</i>			
Dolnośląskie	25,7	32,0	32,9
Śląskie	30,1	32,8	32,4
Opolskie	26,4	27,7	29,2
Lubuskie	22,9	28,4	29,0
Wielkopolskie	24,2	27,3	27,1
Podkarpackie	26,7	26,8	26,7
Świętokrzyskie	22,6	24,2	26,4
Łódzkie	25,7	25,8	26,2
Kujawsko-pomorskie	24,3	24,1	24,8

In comparison with 2006, a decrease in the share of industry was observed in the 5 voivodships: Mazowieckie – by 1,0 pp, Śląskie – by 0,4 pp, Wielkopolskie – by 0,2 pp as well as in Lubelskie and Podkarpackie voivodships – by 0,1 pp. An increase in the share of industrial entities was recorded in the remaining voivodships from 0,1 pp in Małopolskie voivodship to 2,2 pp in Świętokrzyskie voivodship. In comparison with 2000, a decrease in shares of industrial entities was observed in 3 voivodships: in Mazowieckie voivodship – by 2,6 pp, Zachodniopomorskie – by 1,0 pp and

Lubelskie – by 0,2 pp, while the share of these entities in Podkarpackie voivodship did not change. In the remaining voivodships an increase was observed, the largest in Dolnośląskie – by 7,2 pp and in Lubuskie voivodship – by 6,1 pp.

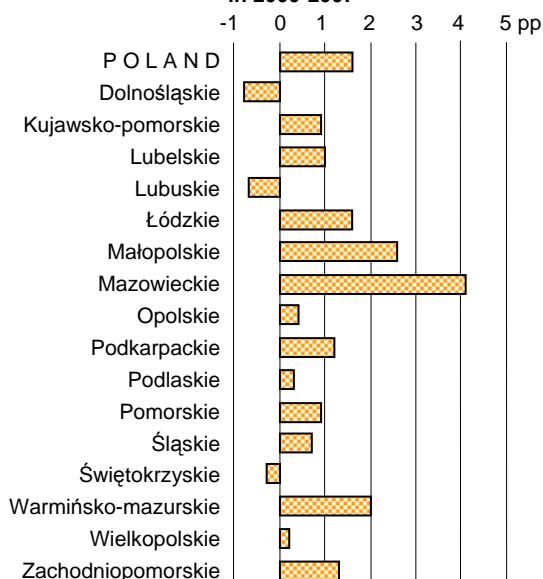
Changes of share of industry in generating voivodships gross value added in 2000-2007

In 2007 entities engaged in **financial intermediation; real estate, renting and business activities** generated 19,2% of the national gross value added. Share of these entities increased by 0,6 pp in comparison to 2006 and by 1,6 pp in comparison to 2000. In the individual voivodships, the share of financial intermediation; real estate, renting and business activities entities in the generation of gross value added in 2007 ranged between 12,6% in Świętokrzyskie voivodship and 28,2% in Mazowieckie voivodship (in 2000 from 12,9% in Podkarpackie and Świętokrzyskie voivodships to 24,1% in Mazowieckie voivodship). The voivodships with the shares of financial intermediation; real estate, renting and business activities entities in the generation of gross value added exceeding the national average are presented in the table below:

Voivodships	Share of financial intermediation; real estate, renting and business activities in the generation of gross value added		
	2000	2006	2007
Poland	17,6	18,6	19,2
<i>Voivodship = 100</i>			
Mazowieckie	24,1	26,3	28,2
Pomorskie	18,8	19,6	19,7

Changes of share of financial intermediation; real estate, renting and business activities in generating voivodships gross value added in 2000-2007

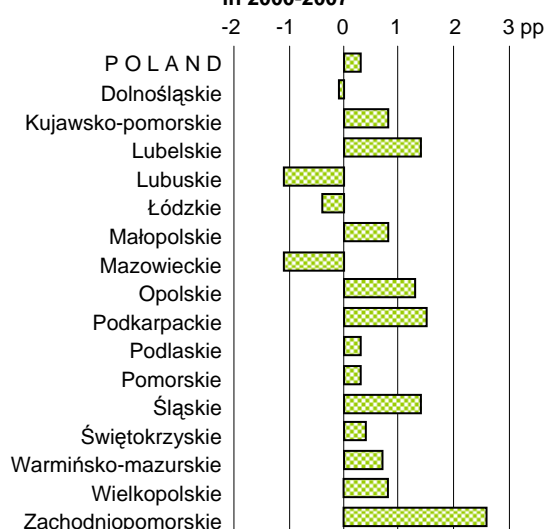
a decrease in the share of these entities occurred – by 0,8 pp in Dolnośląskie, by 0,7 pp in Lubuskie and by 0,3 pp in Świętokrzyskie voivodship.

In 2007, entities engaged in **other service activities** generated 18,5% of the national gross value added – what was by 0,3 pp less than in 2006 and by 0,3 pp more than in 2000. In 2007, the highest share of other service activities entities was noted in Lubelskie voivodship – 24,1%, whereas the lowest share was observed in Śląskie voivodship – 15,9% (in 2000 the highest share was recorded in Podlaskie voivodship – 22,9%, and the lowest in Śląskie voivodship – 14,5%). In 2007, the shares of other service activities below the national average were recorded only in the 5 voivodships – apart from Śląskie – there were also Wielkopolskie, Mazowieckie, Dolnośląskie and Łódzkie voivodships (16,7%, 16,9%, 17,6% and 18,2% respectively).

In comparison with 2006, a decrease in the share of other service activities entities was noted in 14 voivodships – from 0,1 pp in Warmińsko-mazurskie and Wielkopolskie voivodships to 0,9 pp in Podlaskie voivodship. An increase in the share of these entities was recorded only in Mazowieckie voivodship (by 0,1 pp) and the share of Podkarpackie voivodship did not change. In comparison with 2000 a decrease of other service activities was observed in 4 voivodships: Lubuskie and Mazowieckie – by 1,1 pp, Łódzkie – by 0,4 pp as well as in Dolnośląskie – by 0,1 pp. In the remaining voivodships an increase in the share of other service activities was noticed – the largest in Zachodniopomorskie (by 2,6 pp).

By voivodships and in comparison to 2006 a decrease in the share of financial intermediation; real estate, renting and business activities entities was observed in 3 voivodships: – Opolskie (by 0,4 pp), Podlaskie (by 0,3 pp) and in Świętokrzyskie voivodship (by 0,2 pp). An increase in the share of financial intermediation; real estate, renting and business activities entities was recorded in 12 voivodships and the largest in Mazowieckie voivodship – by 1,9 pp, whereas the share of Lubuskie voivodship did not change. In comparison with 2000 shares of real estate, renting and business activities entities grew in 13 voivodships and the growth ranged between 0,2 pp in Wielkopolskie voivodship and 4,1 pp in Mazowieckie voivodship. In the remaining voivodships

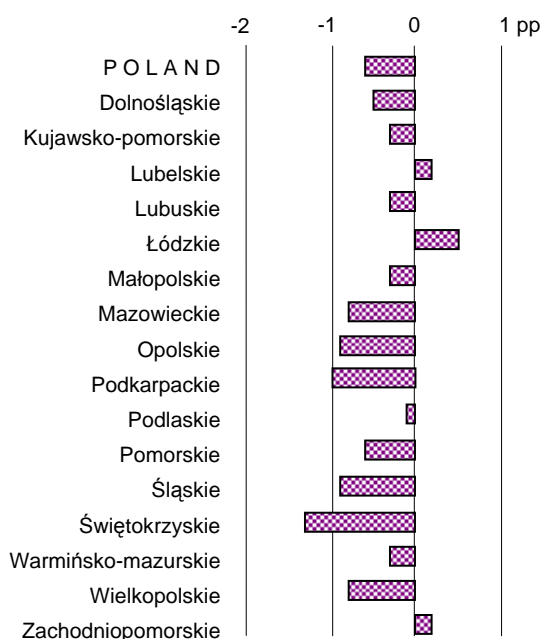
Changes of share of other service activities in generating voivodships gross value added in 2000-2007

In 2007 entities engaged in **construction** activities generated 6,5% of the national gross value added – what was by 0,6 pp more than in 2006 and 0,6 pp less than in 2000. In the individual voivodships in 2007, the share of units engaged in construction in the generation of gross value added ranged from 5,4% in Mazowieckie voivodship to 7,5% in Małopolskie voivodship (in 2000 from 5,6% in Łódzkie voivodship to 8,5% in Świętokrzyskie voivodship). The voivodships with the shares of construction in the generation of gross value added exceeding the national average are presented as follows:

Voivodships	Share of construction in the generation of gross value added		
	2000	2006	2007
Poland	7,1	5,9	6,5
<i>Voivodship = 100</i>			
Małopolskie	7,8	6,8	7,5
Zachodniopomorskie	7,1	6,7	7,3
Świętokrzyskie	8,5	6,5	7,2
Pomorskie	7,8	6,7	7,2
Wielkopolskie	7,9	6,7	7,1
Opolskie	8,0	6,2	7,1
Kujawsko-pomorskie	7,2	6,2	6,9
Śląskie	7,7	6,2	6,8
Dolnośląskie	7,1	5,9	6,6
Lubelskie	6,4	5,9	6,6

Changes of share of construction in generating voivodships gross value added in 2000-2007

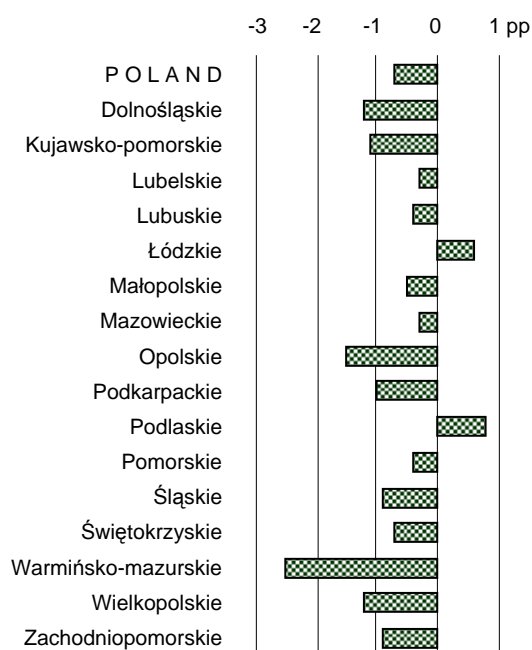
By voivodships, the share of construction entities grew in all voivodships compared to 2006 and the largest increase was observed in Opolskie voivodship – by 0,9 pp. In comparison with 2000, a decrease was recorded in 13 voivodships – the largest in Świętokrzyskie voivodship (by 1,3 pp) while in the remaining voivodships an increase in the share of construction entities was observed – in Łódzkie by 0,5 pp as well as in Lubelskie and Zachodniopomorskie voivodships by 0,2 pp.

In 2007, the share of **agriculture, hunting and forestry; fishing** in the generation of the national gross value added amounted to 4,3% (similarly as in 2006). The share of agricultural entities in the generation of gross value added decreased by 0,7 pp compared with 2000. In the breakdown by voivodships, the shares of agricultural entities in the generation of gross value added were differentiated considerably – in 2007, from 1,1% in Śląskie voivodship to 10,7% in Podlaskie voivodship (in 2000 from 2,0% in Śląskie voivodship to 10,3% in Warmińsko-mazurskie). The voivodships with the share of entities engaged in agriculture, hunting and forestry; fishing in the generation of gross value added exceeding the national average are presented in the table below:

Voivodships	Share of agriculture, hunting and forestry; fishing in the generation of gross value added		
	2000	2006	2007
Poland	5,0	4,3	4,3
<i>Voivodship = 100</i>			
Podlaskie	9,9	11,6	10,7
Lubelskie	8,2	7,0	7,9
Warmińsko-mazurskie	10,3	8,2	7,8
Łódzkie	5,9	6,1	6,5
Wielkopolskie	7,7	7,1	6,5
Świętokrzyskie	7,0	6,2	6,3
Kujawsko-pomorskie	7,0	6,2	5,9
Opolskie	6,8	5,3	5,3
Lubuskie	4,8	3,9	4,4

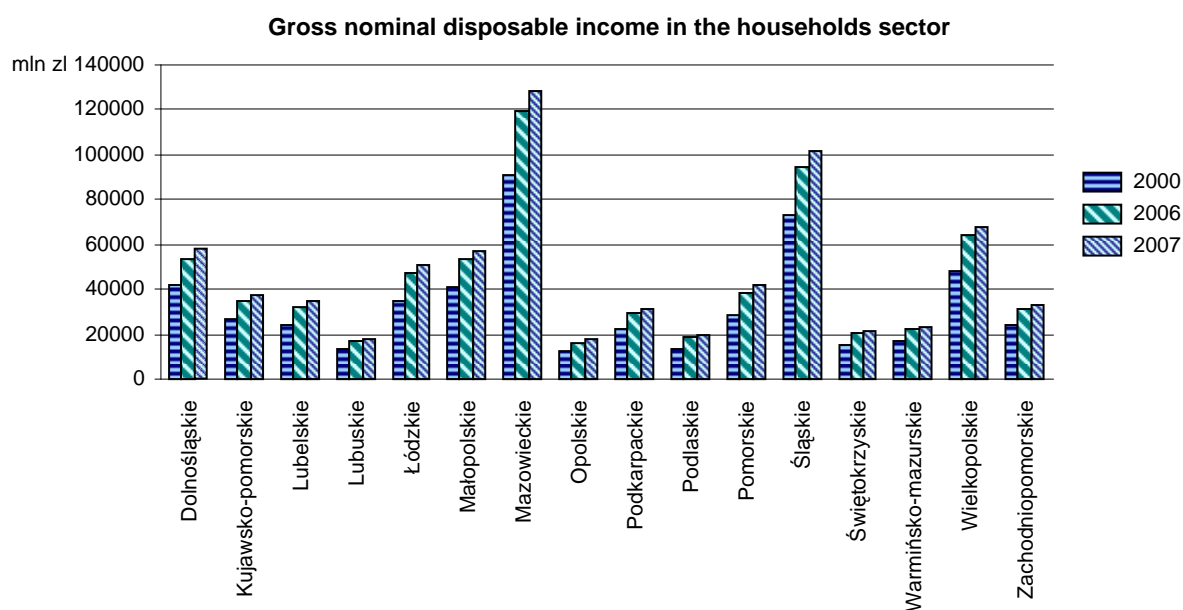
In comparison with 2006, an increase in the share of agricultural entities was recorded in 9 voivodships – from 0,1 pp in Dolnośląskie, Śląskie and Świętokrzyskie voivodships to 0,9 pp in Lubelskie voivodship as well as a decrease in the share of agricultural entities in 5 voivodships – from 0,3 pp in Kujawsko-pomorskie and Zachodniopomorskie to 0,9 pp in Podlaskie voivodship. In Mazowieckie and Opolskie voivodships the share of these entities did not change. In comparison with 2000, a decrease in the share of entities engaged in agriculture was observed in 14 voivodships – the largest in Warmińsko-mazurskie (by 2,5 pp). An increase in the share was noted in Podlaskie – by 0,8 pp and Łódzkie voivodships – by 0,6 pp.

Changes of share of agriculture, hunting and forestry; fishing in generating voivodships gross value added in 2000-2007

INCOME OF HOUSEHOLDS

Gross nominal disposable income in the households sector in 2007 amounted to 742374 million zlotys and went up by 7,1% in comparison with 2006 and by 40,8% with 2000. Gross real disposable income in the households sector in 2007 increased by 4,6% in comparison with 2006 and by 18,4% in comparison with 2000. In voivodships breakdown real growth of gross disposable income in comparison with 2006 ranged from 3,5% in Łódzkie and Warmińsko-mazurskie voivodships to 6,8% in Opolskie voivodship. Compared to 2000 the highest growth of gross real disposable income in the households sector was noted in Pomorskie voivodship (by 25,1%) and the lowest in Zachodniopomorskie voivodship (by 14,9%).

In the years 2000-2007 the largest shares in the national disposable income of households were recorded for Mazowieckie and Śląskie voivodships – in 2007, 17,3% and 13,7% respectively. In 2007 their joint share constituted 31,0% of the national value of gross disposable income of households (in 2000 – 31,2%). Wielkopolskie, Dolnośląskie and Małopolskie voivodships also belonged to the group of first five voivodships with the largest shares in the country as regards scale of gross disposable income of households. Jointly, above-mentioned voivodships in 2007 achieved 55,6% of the national value of gross disposable income of households (in 2000 – 56,0%), concentrating 50,9% of country's population within their territories. In the period under discussion, the group of voivodships with the lowest shares in the national value of gross disposable income of households (below 4%) was constant and consisted of the following voivodships: Opolskie, Lubuskie, Podlaskie, Świętokrzyskie and Warmińsko-mazurskie. In 2007, similarly as in 2000 year, their total

share amounted to 13,5% of the national gross disposable income of households. In 2007, above-mentioned voivodships concentrated 15,4% of the country's population within their territories.

The comparison between the gross disposable income of households and population territorial breakdown presents as follows:

Voivodships	Gross nominal disposable income of households			Population
	2000	2006	2007	
	Poland = 100			
Mazowieckie	17,3	17,3	17,3	13,6
Śląskie	13,9	13,7	13,7	12,2
Wielkopolskie	9,1	9,2	9,2	8,9
Dolnośląskie	7,9	7,8	7,8	7,6
Małopolskie	7,8	7,7	7,6	8,6
Łódzkie	6,7	6,9	6,8	6,7
Pomorskie	5,4	5,5	5,6	5,8
Kujawsko-pomorskie	5,0	5,1	5,1	5,4
Lubelskie	4,6	4,6	4,6	5,7
Zachodniopomorskie	4,6	4,5	4,4	4,4
Podkarpackie	4,3	4,2	4,2	5,5
Warmińsko-mazurskie	3,2	3,2	3,1	3,7
Świętokrzyskie	2,9	2,9	2,9	3,3
Podlaskie	2,6	2,7	2,7	3,1
Lubuskie	2,5	2,4	2,4	2,6
Opolskie	2,3	2,3	2,4	2,7

Gross primary income is a main component of creating gross disposable income of households. Share of gross primary income in gross disposable income of households (jointly with current taxes on income, wealth, etc. as well as social contributions) in 2007 amounted to 79,7% at the national level (in 2000 – 81,2%, in 2006 – 79,2%). The shares in individual voivodships varied between 75,3% in Lubelskie voivodship and 85,3% in Mazowieckie voivodship. Apart from Mazowieckie voivodship, the shares above the national average were also recorded in the following voivodships: Wielkopolskie and Pomorskie (81,3% and 80,6% respectively).

In 2007 relation of wages and salaries as well as other income connected with hired work (jointly with employees' social contributions) to gross disposable income of households (jointly with current taxes on income, wealth, etc. as well as social contributions) amounted 38,9% (in 2000 –

38,9%, in 2006 – 38,4%). In the breakdown by voivodships this relation ranged from 33,4% in Świętokrzyskie voivodship to 45,8% in Mazowieckie voivodship.

Share of social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash and social assistance benefits in cash) in gross disposable income of households (jointly with current taxes on income, wealth, etc. as well as social contributions) in 2007 amounted to 17,3% at the national level (in 2000 – 17,8% and in 2006 – 18,2%). In the individual voivodships this share varied from 12,5% in Mazowieckie voivodship to 20,5% in Lubelskie voivodship.

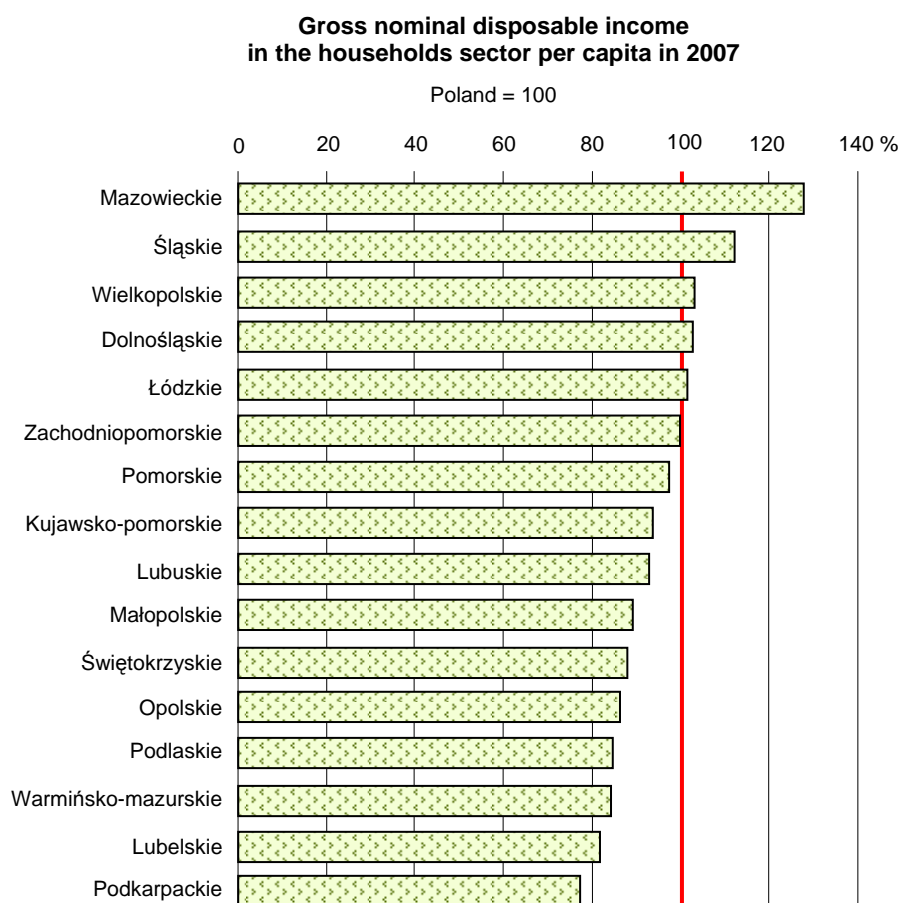
The relation between current taxes on income, wealth, etc. and gross disposable income of households (calculated jointly with these taxes as well as social contributions) – illustrating encumbrances of households income on behalf of general government sector – in 2007 amounted to 6,7% (in 2000 – 5,3%, in 2006 – 5,8%). In the voivodships breakdown the differentiation of encumbrances of households income varied from 4,8% in Świętokrzyskie voivodship to 9,7% in Mazowieckie voivodship.

In 2007, **gross nominal disposable income of households per capita** in Poland amounted to 19477 zlotys – in comparison with 2006 went up by 7,2% and in comparison with 2000 went up by 41,3%. In real terms gross disposable income in households sector per capita increased by 4,7% compared to 2006 and compared to 2000 by 18,6%. In voivodship breakdown and in comparison with 2006 real growth of gross disposable income per capita in households varied from 3,4% in Wielkopolskie voivodship to 7,3% in Opolskie voivodship. Compared to 2000 the highest real growth of disposable income of households per capita was recorded in Łódzkie voivodship (by 25,6%) and the lowest in Małopolskie voivodship (by 14,4%).

In the years 2000-2007 the highest level of gross nominal disposable income per capita was obtained by households' members of Mazowieckie voivodship – in 2007 it amounted to 24856 zlotys and exceeded the national average income per capita by 27,6% (in 2000 by 29,4%, in 2006 by 27,7%). In 2007, apart from Mazowieckie voivodship, the level of gross disposable income of households per capita above the national average was achieved by inhabitants of the following voivodships: Śląskie – 112,2% (in 2000 – 111,0%, in 2006 – 111,7%), Wielkopolskie – 103,2% (in 2000 – 104,4%, in 2006 – 104,5%), Dolnośląskie – 102,6% (in 2000 – 103,8%, in 2006 – 102,5%) and Łódzkie – 101,6% (in 2000 – 96,8%, in 2006 – 102,0%).

The lowest level of gross nominal disposable income of households per capita in the years 2000-2007 was noted in Podkarpackie voivodship – in 2007 – 14995 zlotys, constituting 77,0% of the national average (in 2000 – 77,8%, in 2006 – 76,9%). In 2007, average gross disposable income of inhabitant of Podkarpackie voivodship constituted 60,3% of income per capita of Mazowieckie voivodship (in 2000 – 60,1%, in 2006 – 60,2%). Whereas apart from Podkarpackie voivodship, the level of gross nominal disposable income of households per capita below 85% of national average was also recorded in the following voivodships: Lubelskie – 81,5% (in 2000 – 79,9%, in 2006 – 80,6%), Warmińsko-mazurskie – 84,1% (in 2000 – 85,4%, in 2006 – 85,1%) and Podlaskie – 84,7% (in 2000 – 82,6%, in 2006 – 85,3%).

In 2007, gross nominal disposable income of households per capita in the 7 remaining voivodships ranged from 86,4% (in Opolskie voivodship) to 99,9% (in Zachodniopomorskie voivodship) of the national average.

SUMMARY

In the voivodships breakdown in 2007 the highest real growth of gross domestic product comparing to 2006 was noted in Dolnośląskie voivodship (by over 9%) and the lowest in Małopolskie voivodship (by 1%). Since 2004 the fastest year-on-year growth of GDP volume was recorded in Mazowieckie voivodship (by over 7%) and the slowest in Warmińsko-mazurskie voivodship (by about 3%).

In the years 2000-2007 the following voivodships: Mazowieckie, Śląskie, Wielkopolskie, Dolnośląskie and Małopolskie invariably maintained the largest shares in the generation of GDP. Entities acting in these voivodships generated jointly in successive years of the period under discussion about 3/5 of national value of GDP. Two voivodships: Mazowieckie and Śląskie constituted the lead of this group, generating jointly about 1/3 of the national value of GDP, while the share of Mazowieckie voivodship increased whereas the share of Śląskie decreased.

In the group of voivodships for which in the period in question there were observed the lowest shares in the generation of gross domestic product (3% and less each) remained Opolskie, Podlaskie, Lubuskie, Świętokrzyskie and Warmińsko-mazurskie. The total share of these voivodships in the generation of gross domestic product decreased since 2000 by 0,4 pp.

Compared to 2000, the relation between voivodships characterized by the highest and the lowest share in the generation of gross domestic product deteriorated – in 2000 the value of GDP generated in Mazowieckie voivodship was almost 9 times higher than the value in Opolskie voivodship, whereas in 2007 it was almost 10 times higher.

In 2007 real growth of gross domestic product per capita comparing to 2006 ranged from nearly 1% in Małopolskie voivodship to almost 10% in Dolnośląskie and Śląskie voivodships.

The level of gross domestic product per capita exceeding the national average in 2007 was recorded in 4 voivodships: Mazowieckie, Dolnośląskie, Śląskie and Wielkopolskie. Mazowieckie voivodship maintaining in the years 2000-2007 first position taking into account gross domestic product per capita increased year by year the distance separating it from other voivodships.

The low level of GDP per capita in the years 2000-2007 remained in the voivodships of Eastern Poland: Podkarpackie, Lubelskie, Podlaskie, Warmińsko-mazurskie and Świętokrzyskie.

The highest level of GDP per capita noted in 2007 in Mazowieckie voivodship exceeded by over 60% the national average and over two times the value of GDP per capita of Podkarpackie voivodship in which its lowest level was recorded.

In comparison with European Union countries in 2006, 15 Polish voivodships belonged to the group of 68 regions of NUTS 2 level, in which the value of GDP per capita (expressed in the common conventional currency – PPS) did not exceed 75% of the EU average. Five Polish voivodships – Lubelskie, Podkarpackie, Podlaskie, Warmińsko-mazurskie and Świętokrzyskie – took positions at the end of the list of regions characterized by the lowest level GDP per capita in the European Union (below 40% of EU average). Value of GDP per capita of Mazowieckie voivodship constituted nearly 84% of the EU average.

Changes in the kind-of-activity structure of voivodships' economies recorded in 2007 and compared both to 2006 and 2000 concerned a decrease in the share of entities acting in the area of trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication in the generation of gross value added and concerned as well an increase in the share of industry, entities acting in financial intermediation; real estate, renting and business activities.

In 2007 gross nominal disposable income of households per capita exceeding the national average was obtained by inhabitants of 5 voivodships: Mazowieckie, Śląskie, Wielkopolskie, Dolnośląskie and Łódzkie.

In 2007 the highest level of gross nominal disposable income per capita obtained by households in Mazowieckie voivodship exceeded by nearly 28% the national average income and by about 66% income of Podkarpackie voivodship inhabitant in which its lowest level was recorded.

Low level of gross disposable income of households per capita (below 85% of the national average) in 2007, apart from Podkarpackie voivodship, was also noted in the following voivodships of Eastern Poland: Lubelskie, Warmińsko-mazurskie and Podlaskie.

In 2007 relation of wages and salaries as well as other income connected with hired work to gross disposable income of households ranged from over 33% in Świętokrzyskie voivodship to almost 46% in Mazowieckie voivodship.

Share of social security benefits in cash and social assistance benefits in cash in gross disposable income of households in 2007 varied from over 12% in Mazowieckie voivodship to over 20% in Lubelskie voivodship.

Differentiation of households gross disposable income encumbrances with current taxes on income and wealth in 2007 ranged between nearly 5% in Świętokrzyskie voivodship and almost 10% in Mazowieckie voivodship.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE
URZĄD STATYSTYCZNY W KATOWICACH
STATISTICAL OFFICE IN KATOWICE

informują
inform

dane z rachunków regionalnych są dostępne w następujących formach:
data from the regional accounts are available in the following forms:

publikacje zbiorcze Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędów Statystycznych:
comprehensive publications of the Central Statistical Office and Statistical Offices:

Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej
Statistical Yearbook of the Republic of Poland

Mały Rocznik Statystyczny Polski
Concise Statistical Yearbook of Poland

Rocznik Statystyczny Województw
Statistical Yearbook of the Regions – Poland

Rocznik Statystyczny Województwa ...
Statistical Yearbook of the ... Voivodship

Regiony Polski
Regions of Poland

Polska w liczbach
Poland in figures

Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie szacunków wartości produktu krajowego brutto na jednego mieszkańca
The Announcement of the President of the Central Statistical Office on estimates of value of gross domestic product per capita

bazy danych:
databases:

Bank Danych Regionalnych
Regional Data Bank
www.stat.gov.pl

baza REGIO (Eurostat)
database REGIO (Eurostat)
epp.eurostat.ec.europa.eu

Informacje w sprawie sprzedaży publikacji i udostępniania danych
Information on the sales of publications and data dissemination
Urząd Statystyczny, Wydział Opracowań Statystycznych i Udostępniania Informacji
Statistical Office, Statistical Elaborations and Data Dissemination Division
ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
tel. (+48 32) 77 91 233, (+48 32) 77 91 234; e-mail: Wydz.Udost.Inf.KCE@stat.gov.pl